INSCRIPȚIĬ

DIN

BISERICILE ROMÂNIEĬ

ADUNATE, ADNOTATE ŞI PUBLICATE

DE

N. IORGA

FASCICULA II-a
N-rele 766-944

BUCUREŞTI

Institutul de Arte Grafice şi Editură „MINERVA"
Bulevardul Academiei, 3. — Strada Edgar Quinet, 4
1907.

INSCRIPȚII DIN BISERICILE ROMÂNIEĬ.

INSCRIPȚIĬ

DIN

BISERICILE ROMÂNIEĬ

ADUNATE, ADNOTATE ŞI PUBLICATE

DE

N. IORGA

FASCICULA II-a
N-rele 766-944

BUCUREŞTI
Institutul de Arte Grafice şi Editură „MINERVA“
Bulevardul Academiei, 3. Strada Edgar Quinet, 4
1907.

XLII. Biserica Sf. Elefterie.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 766.

Aĉastă sfântă și dumnezeiască biserică, care să prăznuește pre numele mareluĭ mucenic Gheorghie și a Sfântuluĭ sfeșteno-mucenic Elefterie, s'aŭ ridicatŭ și s'aŭ zidit din temeliia ieĭ și s'aŭ înfrumusețat precum să vede, cu cheltuiala răposatuluĭ jupân Costandin sin Macsin cupeț, prin osteneala preosfințituluĭ Mitropolit Ungrovlahieĭ chir Neofit și a dumisale jup. Andreĭ Zaraf, unchiul răposatuluĭ, pre carele i-aŭ fostu lăsatŭ epitrop la moarte dumneluĭ, și s'aŭ săvărșitŭ aĉastă dumnezeiască biserică în zilele prè-luminatuluĭ și prè-înnălțatuluĭ Domnu Io Mihaı Racoviță Voevod, întro pomenire veĉnică ctitor[i]lorŭ și ostenitor[ĭ] ce[ĭ] maĭ sus pomeniț.

E vorba de ultima Domnie munteană a luĭ Mihaĭ Racoviță: 1741-4, cînd păstoria Neofit I-iŭ [1].

2. Pe o piatră de mormînt, în stînga pronaosuluĭ: 767.

Suptu această piiatră să odihnescu oasele răposațiĭ *(sic)* roabi luĭ D[u]mnezeŭ Smaranda, [fii]ca log[o]fătuluĭ Grigore, condicar Divan[u]luĭ, pravoslavnic creștin, care, fiind la vărstă de doĭ aĭ fără doo lun[ĭ], și bolnăvindu-să maı întăĭ, și vărsând zilo zece, apoĭ aŭ dat-o în boala prun-

[1] Cf. *Ist. literaturiı rom. în sec. al XVIII-lea*, I, p. 514.

*

cească, de care aŭ pătimit pănă la Maĭ 8, l^t 1813, când atuncĭ ș'aŭ dat suflet[ul] către D[o]mnul; pentru a căria pomenire [să z]iceț: D[u]mnezeŭ s'o erte.

3. La stînga, icoană cu o inscripție, care arată că a fost dăruită la 1834, de Petre și Dumitrana Băbean[u]. Pentru această familie, v. maĭ sus, p. 284.

4. În pronaos, icoană de lemn, din 1848, cu numele luĭ «Ioan zografu».

5. În altar, pomelnic săpat în piatră, datînd de la restaurație.

XLIII. Biserica Cărămidariĭ de sus.

768. 1. De-asupra ușiĭ de intrare:

Această sfântă biserică unde să prăznuește hramul Buneĭ Vestirĭ a Maici Domnuluĭ și Nașterea Sfîntuluĭ Ioan Botezătoruluĭ, ce este zidită den temelie a dooară cu cheltueala părinteluĭ Iosif, arhimandritul Mitropolii, aŭ făcut ajutor și enorieași mahalagiĭ, cum și alțĭ pravoslavnicĭ creștinĭ; maĭ sus pomenitul ctitor Iosif arhimandrit aŭ maĭ dat danie și o vie, de la care priimește biserica leĭ una mie arendă pe an, pentru cheltuelile biserici, spre a fi pomenit căt va sta în ființă sfînt[ul] lăcaș; 1848, Septemvrie 25. Iosif arhimandritu. Dimitrie, Martha monahiea.

Aceia trebuie să fie părințiĭ arhimandrituluĭ.
Biserica a suferit o nouă reparație la 1877.

2. Icoană din 1858, dăruite de «Vasile Brutar».

XLIV. Biserica Manea Brutarul.

769. 1. Cruce în curte:

1814, Maĭ 15.

Aĉastă sfântă și *(sic)* dum[e]zeiască cruce este rădicată de dumnealuĭ Manea vătafu de brutarĭ, ca să fie întru pemenirea răposaților Gheorghie, Fotinia, Ioan.

2. De-asupra ușiĭ de intrare: 770.

Aĉastă sf[ă]ntă și dumnezăiască, înfrumusețată beaserică unde să cinstește și să prăznuește hramul prea-sfinteĭ stăpâneĭ noastre de Dumnezeŭ Născătoare și pururea-feĉoară Maria, Sf[ă]ntu marele ierarh Nicolae și Sf[ă]ntul purtătorul de biruință marele mucenicŭ Gheorghie, s'aŭ zidit din temelie în zilile prea-înnălțatuluĭ nostru Domnŭ Nicolae Petru Mavrogheni V[oe]v[o]d, Mitropolit fiind Preosfinția Sa iubitorul de Dumnezeŭ arhiepiscop părintele nostru chiriu chir Cozma, de dumnealorŭ neguțătoriĭ Gheorghiev Ioaniț și Manea B[rutariul], cu mila și ajutorul [a] mulț pravoslavniĉ creștinĭ, aniĭ de la Zidirea Lumiĭ 7295, iară de la Nașterea D[o]mnuluĭ și M[ă]ntuitoruluĭ nostru Is[us] H[risto]s 1787: s'aŭ isprăvitŭ la Augustŭ 30; ca să fie pomenire veĉnică și celor ce s'aŭ ostenitŭ.

3. Pe o icoană: 771.

Aĉastă sf[ă]ntă și d[u]mnezeiască icoană este sf[ă]nta icoană și argintul alŭ vătafuluĭ Maniĭ Brutaru, leat 1804, Avgust. Plata meșteruluĭ la lucrulŭ argintuluĭ, vătaful Iane.

4. Pe alta: 772.

Aĉastă sf. icoană s'aŭ înbrăcat de robiĭ luĭ Dumnezeŭ Hacì[=Hagì] Manea, spre veĉnica pomenire.

XLV. Biserica Scaune-Vechĭ.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 773.

Aĉastă sfîntă bisearică, hramul Adormirea Preacistiĭ, făcută iaste den osteneala răposatuluĭ Tănasie de la Tărnova; datoriia cea de obște vrăndu a-ș da, lăsat-aŭ cheltuială dentru a sa osteneală la nepotă-săŭ Stavro, de aŭ făcut această zidire, cu ceale ce să văd, ca să-ĭ fie întru

pomenire și a tot neamuluĭ săŭ, în veacĭ; msța Sept. 8 zile, 7214 [1715].

Meșteriĭ aŭ fost Moldovenĭ, căcĭ biserica are pridvor închis și sculpturĭ gotice, cu rosete, la fereștĭ.

774. 2. Pe o piatră de mormînt, la stînga pridvoruluĭ:

Suptu ačastă piiatră să odihnescu oasele răposatuluĭ robilor *(sic)* luĭ Dumnezeŭ dum. Erini, Zmăranda, Elena, Păuna; 1830, Septemvrie,

775. 3. Pe alta, la dreapta pronaosuluĭ:

Supt ačastă piiatră odihnește-să oasele răposatuluĭ robu [luĭ] Dumnezeŭ Vasile sinu p[o]p[eĭ] Stavăru, bă[iv] Vel Cluceru za ha[znà, care] s'aŭ dat opșteasca datorie la luna luĭ Dechemvrie 1803; pe care D[u]mnezeŭ cu drepțiĭ să-ĭ odihnească sufletul; 1804, Ghe[narie în —].

776. 4. Alăturĭ cu aceasta:

Supt [ačastă] piiatră să odihnește oasele răposatiĭ [Pa]-r[a]s[ch]iveĭ, fiica răposatuluĭ Cruceruluĭ Vasilie; 1819, Gh[enarie] 1.

5. Pe o icoană îmbrăcată cu argint, data de 1806.

6. Jilț vechiŭ, cu stema țeriĭ, dar fără inscripție.

777. 7. Pe o icoană din stînga bisericiĭ:

Această sf[în]tă icoană a prapadomneĭ Parascheva s'aŭ făcut dă starostea Ionică și a epitropilor: Marin, Stoian, Miri, cu toată brasla lăutarilor; 1840, Iune 10.

8. Pe alta, data de 1860.

778. 9. Pe ușa de fier a intrăriĭ:

D[umi]t[ru] Lere[scu] l[ă]c[ă]t[uș]; 1795, Mart 1.

779. 10. De-asupra pisanieĭ de-afară:

Ačastă prea-sfîntă biserică s'aŭ zugrăvit acum de iznovă prin osîrdiea dumnealuĭ Paharniculuĭ Ioan Costacopulo la leat 1843, Octomvrie.

XLVI. Biserica Negustorĭ.

1. Vechea inscripţie de de-asupra uşiĭ de intrare, prinsă acum în zidul faţadeĭ: 780.

† Sfănta şi dumnezeiasca biserica aceasta, să prăznuiaşte hramul Sfăntuluĭ ierarh Nicolae făcătoriul de minunĭ, fost-aŭ maĭ de nainte vreamea făcută de lemn, şi întămplăndu-se de aŭ ars tărgul, şi viindŭ focul şi pe aič, aŭ arsŭ şi bisearica, leat 7226 [1718], şi în urmă, cu ajutoriul luĭ Dumnezeŭ şi den mila a mulţĭ creştinĭ, s'aŭ făcut de piatră cu totŭ săvărşitul, dupre cum să veade, ca să fie a celor care aŭ miluit spre sufletească măntuirea şi de veačnica pomenirea, în zilile Mării Sale Io Nicolae Voivod, vă leat 7234 [1726].

Nicolae-Vodă e Mavrocordat, în a doua Domnie. Pentru focul din 1718, v. ce zice Cronica luĭ Radu Popescu (*Magazinul istoric*, IV, p. 99): Primăvara, în luna luĭ Fevruarie [1718], s'aŭ aprins întăiŭ mănăstirea Cotrăceniĭ, şi aŭ ars tot învălisul, şi al caselor, şi al chiliilor. După aceia şi în Bucureştĭ, dintr'o casă mică şi proastă ce s'aŭ aprins, atît s'aŭ aţîţat foc mare, cît, mergînd asupra Curţiĭ domneştĭ, aŭ ars toate casele, scapînd numaĭ cele boltite, şi, trecînd foc şi peste Curte, aŭ mers pănă la margine, arzînd şi tîrgul, şi mănăstirĭ, şi case boiereştĭ, şi tot ce era înnainte».

2. În pridvor, la dreapta, pe o piatră: 781.

Pomeneaşte, Doamne, pre toţ ctitoriĭ aĭ sfăntuluĭ lăcaşuluĭ acestuia, şi pe părinţiĭ şi moşiĭ lor, întru Împărăţiia Ceriuluĭ.

3. Tot în pridvor, pe o piatră de mormînt, supt un vultur: 782.

Supt această piiatră zace oasele răposatuluĭ Mareluĭ-Aga Manoil Serghiad: aŭ încetat din vieaţă la anul 1844, Agust 18, şi ctitoru din l'anul 1839, cu părinţi, moşi şi rudele sale: Theodora, Maria, Ecaterina, Grigorie, Anastasia, Anastasia, Despa, Hristea, Vasca, Chiriachi, Costandin, Elisavet, Grigorie.

783. 4. În pronaos, la dreapta, pe altă piatră:

Supt acastă piiatră, și în stănga pînă în jățurĭ, odihnescu-se oasele răposaților robilor luĭ D[u]mnezăŭ Alecxandru Lămătescu Medelnič[er] și ale Păuni, soții sal[e], și ale fiilor și ale featelor lor, A...; care oasele părinteluĭ săŭ Ștefan în beserica din Lămăteștĭ, și cu tot neam[ul]; D[u]mn[e]z[ă]ŭ să-l erte.

E de'nnaintea anuluĭ 1750.

784. 5. Înnaintea acesteia:

Supt acastă piatră să odihnescŭ oasele roabelor luĭ D[u]mnezeŭ Despa, Rucsandra, Anița, Șărban, Gheorgei; Sept. 17, 7247 [1738].

785. 6. Tot acolo:

† Suptu piatră acasta odihnește robul luĭ Dumnezeŭ jupan Stančul Cojocarul, fečorul jupan Necoli și a jupăneasiĭ luĭ, Mariia, carele s'aŭ prestăvit la Sept. 21, leat 7232 [1723], și după acesta carele să vor învrednici la acastă odihna să vor scrie maĭ jos.

786. 7. În față:

După orănduiala dumneziiască răposăndŭ robul luĭ Dumnezeŭ Acxăntie Căp[itanul], s'aŭ astrucatŭ suptŭ acastă piiatră, Noem[vrie] 14 d., leat 7243 [1734].

787. 8. În dreapta:

Dentru orănduială dumnezeiască răposăndu roaba luĭ Dumnezeŭ jup[ă]neasa Bălașa a dumnealuĭ jup[ăn] Davidŭ, și s'aŭ astrucat suptu acastă piatră înpreună cu coconiĭ dumnealorŭ, anume Costandinŭ, Mariia, Radulŭ.

Pe margine:

Cine iaste omulŭ carele va trăi și nu va vedea moartea. întru deșertăčune să aseamănă, zilele luĭ ca umbra trecŭ. Leat 7251 [1742-3].

9. Alăturĭ: 788.

† Dintru orănduială dumnezeiască răposănŭdŭ treĭ fiice ale luĭ Simeon cupeţulŭ, anume Sultana, Sanda, Ancuţa, s'aŭ astrucatŭ suptŭ ačastă piiatră, şi iarăş, pristăvindu-să şi unŭ fiiŭ, anume Iordache, l[t] 7253 [1744], Sep. 26, pristăvindu-se şi jup[ă]neasa dumisale Mariia, s'aŭ astrucat aicea, Fe[vruarie] 9 d., leat 7269 [1761]; pristăvindu-se şi jup[ăn] Simeon, s'aŭ astrucat aicea.

Pe margine, ca la no. 8 şi data de 7234 [1725-6].

10. Alăturĭ: 789.

Supt ačastă piatră odihneaşte robul luĭ Dumneazeŭ jupan Mateĭ cupeţ, snă Alixandru Condrea; Av[gust] dnă 9, leat 7255 [1747].

11. Maĭ înnainte: 790.

Suptŭ ačastă piiatră odihnescu-se oasele răposatul robu luĭ Dumnezeŭ jupan Radulu Pitişteanul, înpreună cu coconiĭ dumnealuĭ, anume Radul şi Ilinca, Rada, Despa; şi aŭ reposat în zilile Mării Sale Ion Nicolae Alixandru Voevoda; leat 7233 [1725], Iulie 30.

Nicolae-Vodă e Mavrocordat.

12. Tot acolo: 791.

Supt ačasta piatră odihneşte robu luĭ D[u]mn[e]zeŭ jupan Dumitraşco cupeţ, snă Alixandru Condra, şi jupăneasa luĭ, Safta, i copii lor: Mateĭ, Arghira, Aniţa; Noe[mvrie] 24, leat 7251 [1742]; şi s'aŭ pristăvindu-se *(sic)* şi jup[ăneasa] du[misale] Stana.

Cf. no. 10.

13. Maĭ înnainte: 792.

Supt ačastă piatră odihnescu oasele răposatelor roabelor luĭ Dumnezăŭ, a Lucsandriĭ; lt. 7250 [1741-2]. Şi, în urmă, pristăvindu-se şi Logofătul Iane, s'aŭ astrucat supt častă piiatră, leat 7261 [1752-3].

793. 14. Pe o anaforniță:

Acéstă tipsie dă argint s'aŭ făcut cu ajutorul creștinilor celor care cu cât s'aŭ îndurat, întru cinstea mareluï și făcător de minunï [Nicola]e arhiepiscop dă Miralichea, iar maï vârtos s'aŭ isprăvit cu cheltuiala și silința robuluï luï D[u]mnezeŭ Dimitrie Logades sin Iordache Postelnicu; 1781.

15. Disc de argint cu numele Anicăï «Caraboloe ; 1851.

794. 16. Pe altul:

Acéstă sfită este făcută dă răposatul Fotie sin răposatul starostea Ioniță, spre a sa pomenire; 1817, Octo[mvrie].

795. 17. Pe o cadelniță:

Preda mesteru; s'aŭ prefăcut 1820.

XLVII. Biserica Mântuleasa.

796. 1. De-asupra ușiï de intrare:

Acéstă sfântă și dumnezeiască beserică unde să cinsteaște hramul sfinților îngerï Mihail și Gavriil, și iaste făcută din timelie de jupâneasa Manta, sora jupânŭ Manta cupețul, de jupâneasa Stanca care aŭ ținut pe jupanŭ Manta; și s'aŭ făcut în zilele luï Gligorie Ghica V[oe]v[o]d, în luna luï Sep[temvrie] 25, când umbla leat 7242 [1733].

«Mântuleasa» e văduva luï Manta; e ciudat cum de se zice «jupâneasa Manta» suroriï acestuï negustor.

797. 2. În pridvor:

Peatră sânt, dar sânt pătruns[ă]
D'o simțire mult miloasă,
Căcï acoper și sânt pusă
Pest'o tânără frumoasă,
Înțeleaptă, cinstitoare
De bărbat, și bună mumă.

Dar moartea mistuitoare
M'aŭ pus eĭ a fi cunună:
Efrosina a eĭ nume,
A luĭ Const. Bucşan soție,
Cu care cincĭ anĭ în lume
Vieţuiră 'nŭ căsnicie,
Şi în floarea vieţiĭ sale
Moartă fu pusă în mormănt.
Părinţĭ, soţ, fiicele sale
Triştĭ lăsăndu-ĭ pre pămănt,
La anul 1837, Maiŭ 5,
În vărstă de anĭ 22.

3. Pietre de mormînt: 798.

Suptŭ acastă piiatră odihnescu-se oasele răposatuluĭ robu luĭ Dumnezeŭ Condrean i părinţilor dumnealuĭ Stan (?) i Catrina, i Neculae, Zanfira, Dobriţa, Pascu, Costandin, în zilele Domnuluĭ nostru Io [Costan]din [Voevod...].

4. Lîngă ea: 799.

Supt acastă piatră odihnescu-se oasele răposatuluĭ robul luĭ Dumnezeŭ Manul Vel Cămăraşu, m[esi]ţa Dech[emvrie], leatŭ 7266 [1757].

S'ar putea ca acesta să fie Manul fiul starosteluĭ Manul şi al «Zamfireĭ nepoata luĭ Ienachi Văcărescu», care a luat pe Smaranda Bălăceanu în 1740. Cf. *Genealogia Cantacuzinilor*, p. 258 şi *Genealogia familieĭ Manu*, 1904 (tabelă). Starostea Apostol Manu saŭ Μάνος 'Αποστόλου (Manu fiul luĭ Apostol) a fost un foarte cunoscut om de afacerĭ al luĭ Constantin Brîncoveanu. Cf. pentru el *Ist. literaturiĭ rom. în sec. al XVIII-lea*, *Braşovul şi Romîniĭ* (vol. X din *Studiĭ şi documente*); *ibid.*, vol. I-II, p. 286 şi nota 2.

5. Alăturĭ: 800.

Supt acastă piatră odihnescu-se osele răposatuluĭ robul luĭ Dumnezeŭ jupan Dumitru, şi aŭ răposatŭ în zilile prea-

luminatuluï Domnuluï nostru Costandin Voevod, lun[a] Ghen. dni 4, și leat 7249 [1741].

[Constantin Mavrocordat. El se schimbâ în Moldova 'n cursul anuluï.]

801. 6. Tot acolo:

Suptŭ această piatră odihnescu-se osele răposatuluï robu luï Dumnezeŭ Frăncul Căpitanuluï, și aŭ răposat în zilele lu Grigorie Ghica VV., în luna luï Maï în 20 dea zile, lt. 7243 [1735], cu jupăniasa dumnealuï Mariia.

802. 7. Tot acolo:

Supt această piatră odihnescu oasele răposatuluï robulu luï Dumnezeŭ.... [apoï alb].

8. Ctitoriï zugrăvițï sînt doï, din timpurï nouă. Jeț cu coroană.

9. Icoană din 1834, dată «de d[u]m[nea]lor mahalagii Măntuleasa . *Epistat*: «chir pop Hera, referendaros»; meșter: Tudor.

XLVIII. Biserica Vergului.

803. De-asupra ușiï de intrare:

Aĉastă sfântă și d[um]n[e]zeiască bisărică unde să cinsteaște hramu S[făn]tuluï mareluï m[u]č[e]nic Dim[i]trie izvorătoriul de mir și Sfinți arhistratigh[ï] Mihail și Gavriil și cealelalte făr[ă] trup puterï, iaste zidită den temeliia eï și înfrumusețată precum să veade, cu toată cheltuiala prea-sfințituluï Mitropolit al U[n]g[ro]vl[ahieï] chir Daniil, în zilele prea-luminatuluï Domnuluï nostru Io Nicolae Alexandru Voevod, ajutorind la aĉastă biserică și jupăneasa Ancuța, fiica popiï Vladuluï, care s'aŭ și îngropat aicea, ca să fie Sfinții Sale veaĉnică pomenire; și s'aŭ săvărșăt la luna luï Sep. 4 dn., leat 7233 [1724].

Pentru Daniil, Mitropolitul luï Nicolae Mavrocordat, v. *Ist. literaturiï rom. în sec. al XVIII-lea,* I, p. 435; *Socotelile Brașovuluï,* p. 157. El este și ctitorul bisericiï bucureștene a Tuturor Sfinților (v. maï sus, pp. 279-80).

XLIX. Biserica Dobroteasa.

1. Pe o piatră așezată lîngă zidul din dreapta, dar care stătea înainte de ultima reparație de-asupra ușiĭ de intrare: 804.

Acest sf[ă]nt și d[u]mnezeesc lăcaș în care să prăznue[ște Adormire]a Maici D[o]mnuluĭ nostru I[su]s H[risto]s și Cuvioasa Parascheva, s'aŭ săvîrșit din temelie la anul 1736 de d[u]m[nea]luĭ Vel Vistier Costandin Năsturel și soția sa Ancuța, dar vremea care toate în[vîr]tejește și groaznicile cutremure aducîndu-l la mare dărăpănare, d[u]m[nea]luĭ 3 Logofăt Iordache Cĭupagea, întîiul epitrop orînduit dintre mahalagiĭ, după desființarea celor ce însușise drept de ctitor, primindu-o dărăpănată și fără nič-un capital, iconomisind veniturile, aŭ preînnoit-o întru toate, precum să vede, adăogîndu-ĭ și încăperile din prejur, cu capitalul bisericiĭ și cu ajutorul obștesc de la mahalagiĭ și streinĭ, precum să văd trecuțĭ în condică; care s'aŭ săvîrșit prin osîrdnica stăruire a d[u]m[nea]luĭ în zilile înnălțatuluĭ nostru D[o]mn Gheorghe Bibesc[u] și a preosvințituluĭ Mitropolit și cavaler d[u]mn[ea]luĭ Neofit, la anul Mîntuiri 1847.

Pentru ctitoriile luĭ Constantin Năsturel Herescu, v. maĭ sus, p. 258 (Slobozia), p. 296 (Sf. Vinere).

2. Pe o cruce: 805.

Ačastă sf[ăn]tă cruce s'aŭ dăruit la biserica Dobroteasăĭ: Radu, fiu, Maria, Stefanŭ, Gheorghe; 1824.

E prefăcută în 1855.

3. Pe o căldărușă: 806.

Polizoi; 1751.

Polizoi e un nume de bărbat.

L. Biserica Bradu.

1. Inscripţia de de-asupra uşiĭ de intrare lipseşte.

807. 2. Pe un mormînt afară:

1849, Martie 27. Aicĭ odihneşte robi luĭ Dumnezeŭ Sfetcu înpreună cu soţia sa Joiţa şi cu fiiĭ [şters].

808. 3. Înnuntru, la dreapta, pe o piatră prinsă 'n părete:

Drept acestu loc să odihnescu oasele răp[o]s[atuluĭ] robu luĭ D[u]mn[e]zeŭ Velic[u] Ban, tatăl ctitoruluĭ, spre vecĭnica pomenire; leat 1804.

809. 4. Pe o icoană a Precisteĭ: «1816, M[a]r[tie] 20 . Apoĭ pe altele:

Corporaţia cofetarilor, a băcanilor, cîrciumarilor; s'aŭ făcut de corporaţia rachierilor, cofetarilor şi cărĉumarĭ în vremea stărostie d. Pitarul Theodoru Sfetescu; 1853, Noe[m]vrie 22.

Până maĭ dăunăzĭ băcaniĭ aveaŭ aicĭ patronul la Dumineca tuturor Sfinţilor, brutariĭ la Sf. Apostolĭ, iar cîrciumariĭ şi rachieriĭ la Intrarea în biserică.

LI. Biserica Troiţeĭ.

810. Pe o cruce din curte:

Aĉastă sfîntă cruco s'aŭ ridicat de dumnealuĭ Atanasie Căldăraru, soţia luĭ, Maria, Voica, Pìrvu, Mariea [ş. a.]. Şi s'aŭ făcut în zilile Mării Sale Alecsandru Dimitrie [Ghica Voevod şi a] părinteluĭ nostru Neofit...; 1842, Aprilie 22.

LII. Biserica Ceauş-Radu.

1. Pomelnic din «Ghen. 7, 7265» = (1757).

2. Altul din 8 Septembre 1848, începînd cu: «Neofit Mitropolitu, Stoian, Joiţa, Costandin, Hristodor».

3. Mormînt, cu inscripţie grecească, a luĭ Ianachi, mort la 12 Iunie 1834

4. Afară, mormîntul, din 12 April 1854, al luĭ Theohare Athanasiu

LIII. BISERICA OBORULUĬ-NOŬ.

De-asupra ușiĭ de intrare, în parte cuprinsă de adausurĭ recente : 811.

[Această sfîntă și dumnezeiască biserică s'aŭ clădit din temelie în zilele prea-înălțatuluĭ nostru Domnu Barbu Dimitrie Știrbeĭ Voevod și în zilele Preaosfinții Sale arhiepiscop și Mitropolit al Ungruvlahii d. d. Nifon, de robi luĭ Dumnezeŭ Costandin Deftu, cu soțiia sa Anastasia, și de Vasilie Barbu, cu soțiia sa Ana, Spiria, Smaranda... S'aŭ zidit la leat 1853, Mart, cănd aŭ fost. . . .

LIV. BISERICA SF. PANTELIMON.

1. Pe o piatră, prinsă acum în zid la dreapta, iar odinioară așezată de-asupra ușiĭ de intrare : 812.

D[oa]mne, cela ce cu puteria ta proslăveștĭ pre ceĭ ce iubescŭ podoaba casiĭ tale și locul lăcașuluĭ măririĭ tale, primește acestu sfănt lăcaș, carele întru slava ta și întru cinstia și prăznuiria mareluĭ mucenic și tămăduitoru Panteleimon prin osteniala robi luĭ D[u]mnezeŭ părintele popa Ivanŭ ot Silives[tru] [v. maĭ sus, p. 303] i Costandin Log. Bor[ă]nesc[u] i jup[ăn] Costandin Caramzulia i jup[ăn] Ene Mănŭulescu, i cu alțĭ pravoslavnicĭ creștin[ĭ], care cu ce s'aŭ îndurat, și s'aŭ făcut în răzmiriță. Leat 1790 [cu cifre arabe], 1790 [cu cirilice].

2. Pe o icoană de argint : 813.

Acasta svanta icona s'aŭ facutŭ de robu luĭ Dumnezeŭ Nica ipitropu, Ispasŭ bogaseru, Peni diulgheru, Vasile diulgheru, Efrim pricupețu, Dimitri diulgh[eru].

3. Pe alta : 814.

Martie 26, 1832. Acasta svanta icoana este facuta de robi luĭ Dumnezeŭ Vasile diulgheriŭ, Peni diulgheriŭ, Di-

mitri diulgheriŭ, Ispasŭ bogaseriŭ, Stuianŭ diulgheriŭ, și cu ajutoru altora frațĭ, spre pomenir[e].

815. 4. Pe alta:

Popa Ivan.

816. 5. Pe alta:

Popa Bunea zug[rav], de Ioan zug[rav]; Dech. 23, 813. Brasla cismărească: Radul cismar, Florea, Penu, Radul, Dobra, Stoica, Nedelcu, Micu, Dumitru.

817. 6. Pe alta:

Nicolae polcov[nicul], zog[rav]; 1824, Noem. 10.

LV. Biserica Oboruluĭ-Vechiu.

1. Inscripția de-asupra ușiĭ lipsește.

818. 2. Pe o icoană:

Cu cheltuiala a isnafuluĭ dogarilor, spre vecĭnica lor pomenire; 1823, Dechemvrie.

819. 3. Pe o icoană de la catapiteazmă:

Πρεσβεύσατε τῶν κυρίων ἅγιοι ὑπὲρ τῶν δούλων ὑμῶν 'Αλεξάνδρου 'Υψηλάντη Βοεβόδα, Αἰκατερίνης Δόμνης καὶ τῶν τέκνων αὐτόν (*sic*). αψπα', 'Απριλίου δ'.

820. Această icoană domnească are decĭ următoarea lămurire:

Păzițĭ, sfințĭ aĭ Domnuluĭ, asupra robilor noștri Alexandru Ipsilanti Voevod, Ecaterina Doamna și copiiĭ lor; 1781, Aprilie 4.

821. 4. Pe alta, în stînga:

Această icoană s'aŭ zugrăvit cu cheltuiala dumnealuĭ domnul Răducanu Măinescu; 1835, Maĭ 24.

822. 5. Pe o cruce mare de piatră care cuprinde o bună parte din altar, de-asupra sfinteĭ mese:

Cruce tale ne închinăm, stăpâne și prè-sf[ă]nta Înviarea ta slăvim. Cruce păzitoare a toată lumea, cruce a biseareciĭ podoabă, cruce a împăraților întărire, cruce a credinčoșilor întemeiare, cruce a îngerilor slavă și a diavolilor rană.

O bun-credincoșilor călătorĭ, care pe aič treaceț și prècinstita cruce înnainte vedeț, spre a creștinilor podoabă, iar a dracilor stricare, așternutul pičoarelor luĭ H[risto]s, — eĭ vă închinaț cu dragoste mare, și pre dânsa

[De aicĭ, după o lectură dată de actualul paroh în ziarul «Universul :]

s'a înnălțat dătătorul de viață. Rugați-l, pe țară să o păzască de răle primejdiĭ, ca să nu pată; iar pe acel ce cu a luĭ cheltuială crucea a înnălțat, al țăriĭ Marele-Sărdar Mateiŭ Mogoșu să știțĭ că s'a chemat: pre carele păzit de cele răle Dumnezeŭ să-l miluiască și spre Împărăția Cerească ajută-ĭ să moștenească. Leat 7227 [1718-9].

Acest Mateĭ Mogoș, zis de obiceiŭ Mogoșescul, e cunoscut. Fata luĭ a avut cinstea de a se mărita cu Iordachi, fiul cel maĭ mare al generaluluĭ Ban Gheorghe Cantacuzino, fiŭ și el al luĭ Șerban-Vodă. *Gen. Cantacuzinilor,* p. 286.

6. Pe un artofor: 823.

Acestu artofor est' al sfinteĭ biserici Caimati, făcut lt. 1817, Iu[nie] 10.

E din odoarele bisericiĭ Caimata, care s'a dărîmat la facerea bulevardelor.

LVI. Biserica Popa-Soare.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 824.

Ačastă sfântă besearică iaste zidită și înnălțată din temelie precum să veade, de robul luĭ D[u]mnezeŭ jupan Iane cup[e]țul de la Buzăŭ; Sep. 15, 7253 [1744].

Popa Soare nu poate să fi fost deci decît un înnoitor al bisericiĭ, care, de și reparată de curînd, adăugindu-se un pridvor urît, păstrează însă liniile generale ale architecturiĭ din vremea eĭ, maĭ veche cu ceva.

825. 2. În zidul din dreapta:

Derept [acest loc] odihnesc [oasele] robilor lu Dumnezeŭ Mo..., [Ni]culae, Cheața..., Parascheva, Ilinca, Păuna, Voica, Dospina, Gheorghe, Ienache; Ap. 1, 1771. Și s'aŭ făcut prin osteneala luĭ Cazavceanu *(sic)*.

3. Inscripția de pe a doua piatră din zid nu se maĭ poate ceti de loc.

826. 4. Pe alta:

Dereptŭ acest loc odihnescŭ oasele răposaților robilor luĭ Dumnezeŭ Ioan... ereĭ....

827. 5. Înnăuntru, prinsă tot în zid:

Drept acestŭ loc odihnesc oasele robuluĭ luĭ [Dumnezeŭ] Sandul, fiiu Nicăĭ Log[ofătul] za aprozĭ, care, neträindu-ĭ copiiĭ, dar numaĭ acestŭ copil aŭ trăitŭ zile 15, iară treĭ copiĭ aŭ născut totu morțĭ; care cu voia luĭ Dumnezeŭ [iaste] îngropat aicea, și pomenește, Doamne, Sandul cu neamul luĭ.

828. 6. Tot acolo:

Aicea drept acestŭ loc odihnescu oasele răposaților robilor luĭ D[u]mnezeŭ copiilor pop Lazărŭ: Mușatu, Păuna; Ghen. 20, 7265 [1757].

829. 7. Tot acolo:

Dreptŭ acestŭ loc odihnescŭ oasele robiilor luĭ D[u]m-[ne]zeŭ fii dumnealor jupăn[uluĭ] Socol Calofirescu: Dimitrie, care s'aŭ săvăr[șit] la luna luĭ Mart 7268 [1760].

De la vechiul Calomfirescu, ucis în vremea luĭ Mihaĭ Viteazul (v. Hurmuzaki, XII, tabla), n'am maĭ întîlnit această familie. Acest jupîn», de și poartă vechiul nume boieresc de Socol, nu pare a fi însă un boier.

8. Tot acolo, la dreapta: 830.

Cu ajutoru lu D[u]mnezeŭ făcutu-s'aŭ ačastă pardoseală de jupăneasa Călină, fii[ca] d[u]m[isale] jupan Toma Brașovean, ostenitoriŭ. Calița, Radul, Năstase, Neaga, Costandin, Despa, Năstase, Rada, Safta, Dragna, Lucsandra, Zanfira, Enache, Petru...; 1793.

9. Pe o icoană: 831.

Ačasta s[făn]ta icona s'aŭ facut de robi luĭ Dumnezeŭ Iona, Panait; 1834, Apriile 6.

10. Pe alta: 832.

Ačasta svanta icona s'aŭ înŭbrecatŭ înŭ argintŭ de robu lu Dumnez[e]ŭ Raducan sinŭ Ianache și Barbu sinŭ Boranescu; 1833, Martie 10.

11. Pe o cruce: 833.

Ačastă sfanta icona s'aŭ facutŭ de robu luĭ Dumnezeŭ Barbu șalvarču [=șalvaragiu]; Ion, Gheorghe; 1834, Aprilie.

12. Pe un potir: 834.

Stančo ierea, Călina presvitera, snă mu [= fiul mieŭ] Gherghe; 7268 [1759-60].

13. Pe o anaforniță: 835.

помени гди [=pomenește, Doamne] Hagi Boni Iftodo[r].

14. Pe un potir: 836.

Pomeneaște, D[oa]mne, pre robiĭ tăĭ Nicolae, Ecaterina, pre părințiĭ și pre fii lor; 1768, Iun[ie] 20.

LVII. Biserica Sf. Ștefan.

837. 1. De-asupra ușii de intrare:

D[oa]mne, cela ce sfințești pre ceia ce iubescu podoaba casii tale și proslăvești cu d[u]mnezeiasca putera ta, priimește acestu sfintu lăcaț *(sic)*, carele întru slava numeluĭ tăŭ s'aŭ înnălțatu și întru cinste și prăznuire sfinteĭ înnălțărĭ Domnuluĭ și a Sfântuluĭ archidiiacon Stefan, de robul tăŭ Stoica Clucer, și s'aŭ săvârșit în zilile prè-înnălțatuluĭ nostru Domn Ion Alexandru Ghica V[o]ev[o]d, purtăndu cărma pravoslavii preasfințitul Mitropolit al Ungrovlahii chiriu chir Grigorie; Septemvre 26 dn. Pisal(?) Vladu Log[o]f[ă]t, Ioan Pietrar; Avg. 25, 1768.

Ultimul rînd se poate cîci maĭ mult, fiind cuprins în privazul ușiĭ celeĭ nouă.

Alexandru, fiul luĭ Scarlat Ghica, domnește de la Decembre 1766 până la Octombre 1768. V. *Genealogia Cantacuzinilor*, pp. 154-6.

838. 2. Pe o piatră de mormînt înnăuntru:

Supt această piiatră odihnește [robul luĭ] Dumn[e]zeŭ Costandin epitr[o]pul.

839. 3. Pe o icoană, în dreapta:

Acastă sfântă icoană s'aŭ făcut cu cheltuiala [dumnealuĭ] Alecxandru Cizmar i a soții dum[nea]luĭ Stanca, fiindu-ĭ spre [veșnica pomenire]; 1823, Maiŭ 8, de Alecu zugravu.

4. Chipurile înnoite ale ctitorilor înfățișează pe Ștefan Voevod, Teodora Doamna și Mitropolitul Grigorie, cu data de 1664. Trebuie a se ceti 1764: Ștefan e Racoviță, și aflăm numele Doamneĭ luĭ: Teodora. Ștefan era Domn din Mart 1764 *(Gen. Cantacuzinilor*, p. 138 și nota 1). Lucrul bisericiĭ s'a făcut supt el maĭ mult, saŭ Stoica avea o deosebită evlavie către dînsul. La 1766, Ștefan și Teodora, vechĭ gospodarĭ, își măritaŭ o fată (*Doc. Callimachi*, I, p. CXLV, nota 1). Teodora era fiica luĭ Constantin Psiolu saŭ Ipsilant Hatmanul *(Gen. Cantacuzinilor,*

p. 44), care nu e altul decît bunicul luĭ Alexandru-Vodă Ipsilanti *(Ist. lit. rom. în sec. al XVIII-lea*, I, p. 216).

Ştefan poartă coroană, e înfăşurat într'o haină roşie, cu mînecĭ albastre, margenĭ de blană neagră şi brandeburgurĭ de aur.

5. Jilţul, vechiŭ, are pe el vulturul cantacuzinesc.

6. În pomelnic, care e noŭ, se cuprind la început numele luĭ Ştefan şi Teodoreĭ şi apoĭ al luĭ «Vlad Voevod şi Marina Doamna». Aceştia nu pot fi decît copiiĭ celor doĭ soţĭ, şi e interesant să se vadă ce vechĭ nume străbune li-a dat Ştefan — el însuşĭ purtător al numeluĭ luĭ Ştefan-cel-Mare — odraslelor sale cu o Greacă.

LVIII. Biserica Hagiuluĭ.

E cu totul înnoită şi prefăcută. Inscripţia de dăunăzĭ (1872-4), cu litere latine, dă aceste lămurirĭ după vechea pisanie: «Biserica cea veche ce se numea Agiu aŭ fost făcută de un Misail monahu, Logofăt de taină». **840.**

LIX. Biserica Popa-Nan.

Are numaĭ un pomelnic sculptat în piatră, de pe la 1700, al ctitorilor, care începe aşa: «Pome[lne]cu ctitorilor, anume: Rusa, Voica..., Marula, Stroe....». **841.**

LX. Biserica Delea-Nouă (Calist).

Are numaĭ pe o icoană, la dreapta catapitezmeĭ: **842.**

Corporaţia postăvarilor; 1859, Maĭ 30; N. Pantelimonescu.

Cf., de altminterea, *Notiţe istorice asupra întemeiereĭ suburbieĭ şi bisericiĭ «Delea Nouă»*, de archiereul Callist Ialomiţeanu Botoşeneanu; Bucureştĭ, 1903 (din revista «Consolatorul»).

Biserica Delea-Nouă e cu totul devastată prin reparaţie.

LXI. Biserica Izvoruluĭ.

De-asupra uşiĭ de intrare: **843.**

Aĉastă sf[ă]ntă şi dumnezeiască biserică ce să prăznueşte hramulŭ Izvoru Tămăduiri şi Schi[m]barea la faţă,

este zidită de robi luĭ Dumnezeŭ Petre Iorgagì-Bașa [= starostele de croitorĭ], protopop Thoma, protopop Stefan, Vornecu Vladŭ ș[i] ceĭ ce aŭ ajutatŭ: Radu închinatu, Gheorghe șalŭvaragiu, Crăciuna închinata, Ioniță plăpomarŭ, Ene șalvaragiu, Mihalache Postelnicelu, în zilele luminatuluĭ Domnŭ Grigorie Ghica Voivodu, Mitropolitŭ fii[n]du chiriu chir Grigorie, spre veșnica pomenire; lt. 1823, Maĭ 18.

Pentru aceștĭ «închinațĭ», v. p. 286, no. 693.

LXII. Bisericile Bărbătescu-Noŭ și Vechiŭ (Cuțitul-de-Argint).

N'aŭ decît, cea din urmă, cîteva pietre de cimitir de prin 1830, cu inscripțiĭ șterse.

LXIII. Biserica Spireĭ.

844. 1. Inscripția s'a pierdut.

845. 2. Pe o icoană la catapiteazmă:

Thoma robul Sf[ăn]tuluĭ; 1808, D[e]ch[emvrie] 12.

846. 3. Pe o piatră de mormînt în dreapta:

Supt această piiatră odihnescu oasele răposatuluĭ robuluĭ luĭ Dumnezeŭ Spiridon doftor, c... [nu se maĭ poate ceti]... 1765.

847 4. În față, înscripție grecească, împodobită în versurĭ eroice, din care am putut deslușì numaĭ întăiul:

Ἐνθάδε κεῖται κλεῖτος ἐκείνη, și data de Iulie 1797.

Mi s'a spus de păr. paroh că acolo se pomenește mormîntul Caliţeĭ, soția luĭ Spiridon, Spirea, de la care și-a luat numele biserica și mahalaua.

LXIV. Biserica Sf. Voevozĭ.

Pomelnicul vechiŭ (din 1817) şi cel noŭ (din 1854), inscripţia de pe mormîntul familieĭ ctitoruluĭ luĭ Stoian Băcanu (1837), inscripţiĭ, nouă, de pe odăjdiĭ, se daŭ în *Notiţe istorice asupra bisericiĭ Sf. Voevozĭ din Bucureştĭ* de pr. ec. V. Pocitan; Bucureştĭ, 1904, pp. 21-4.

LXV. Biserica Stejaruluĭ.

1. De-asupra uşiĭ de intrare: 848.

Cu vreria T[atăluĭ şi cu ajutorul Fiuluĭ] şi cu îndemna-[rea Sfîntuluĭ Duh rădicatu]-s'aŭ această sfântă biserică... întru... hramul sfinteĭ şi de vieaţă făc[ătoareĭ] crucĭ şi aĭ Adormireĭ Născătoareĭ de [Dumnezeŭ] şi al patriiarhuluĭ Athanasie [al Alexan]drii, [şi] s'aŭ ziditŭ, s'aŭ pardositŭ şi s'aŭ înfr[umuseţat cu] zugrăvie, dupre cum să vede [de dumneal]u[ĭ] Thanase Căp[itanul] i de soţiia dum[nealuĭ Sta]ncul văt[a]f de brutarĭ i de..., ca să le fie dum[nealor] veşnică [pomenire], şi neamuluĭ dum[nealor] şi tutur[or], cine cu [ce aŭ ajutat; şi s'aŭ făc]utŭ în zilele pria-luminatuluĭ [şi prea-]înnălţatuluĭ Domnuluĭ nostru Io Costandin [Mihail] R[a]coviţă V[oe]v[o]d, şi era Mitropolit a toată [ţara] Ungrovlahiia chiriu chir Grigorie. Şi s'aŭ [încep]ut la lun[a] luĭ Iul[ie] 15, şi s'aŭ tărnosit la Sep. 8, leat 1763, 7272.

2. Pe un mormînt, la dreapta pridvoruluĭ, supt crucea între soare şi lună: 849.

Supt acĕastă piatră odihneşte roaba luĭ Dumnezeŭ Maria; 1816, F[e]v[ruarie] 15.

3. Pe o icoană din catapiteazmă, la dreapta, după o rugăciune către Sf. Haralamb: 850.

Κωνσταντίνου, Ζωῆς, Γρηγορίου, Ταρσίτζας, Γεωργίου, Αἰκατερίνης, Νικολάου, Σάφτας, τῶν Φιλιπέσκων καὶ ἁπάσης τῆς οἰκογενήας άφτόν,

22

Ἰω[άννου], Αἰκατερίνης, Χριστοδούλου καὶ Ῥαλοῦς, Κωνσταντίνου, Αἰκατερίνης, Ῥαδουκάνου, Παγόνας, Ἐμανουήλ, Παλάσας καὶ τὸν τέκνον αὐτόν, Κωνσταντίνου, Θεωδόρου, Κωνσταντίνου, Μανουήλ, Παναγιώτης, Γεωργίου, Ἀναστασίου, Μαρίας, Γεοργίου, Δεσπίνους, Δημητρίου κἀμοῦ τοῦ ἀναξίου δούλου σου Ἐμανουὴλ καὶ Μαρίας, οὗτινος τῇ προτροπῇ ἠργηρόθη ἱ σεβασμία αὐτὶ ἠκόν. 1804, Ἰανου[α]ρ[ίου] 30.

Adecă:

Constantin, Zoe, Grigore, Tarsița, Gheorghe, Ecaterina, Nicolae, Safta, Filipeștii, și a tot neamului lor; Ioan, Ecaterina, Hristodulo și Ralŭ, Constantin, Ecaterina, Răducan, Păuna, Emanuil, Bălașa și copiii lor, Constantin, Teodor, Constantin, Manuil, Panaioti, Gheorghe, Anastase, Maria, Gheorghe, Despina, Dimitrie, și a mea, nevrednicul robul tăŭ Emanuil și Maria; cu a cărora îngrijire s'a îmbrăcat cu argint această vrednică de închinare icoană; 1804, Ianuar 30.

Pentru Filipeștii de la începutul veacului trecut v. Prefața la Cronica luĭ Constantin Căpitanul Filipescu, ed. Iorga, p. XXXII și urm.

851. 4. La proscomidie, pomelnic săpat:

Ctitori sfântuluĭ lăcaș acestuia. Ceĭ vechĭ, ceĭ noĭ. Pomenescu: Chep[itan] Tănase, Manta, Nastasiia, Athanasie mona[h], Despa, Costea iereĭ, Despa prez[vitera], Antofie, Mariia, Rizea ereĭ, Statu prez[viter], Dumitru, Zafira, Sultana. Pom[enescu]: Ionichie ierodiiacon, Șărban, Catrina cu tot nemul lor. Ctitori biserici de lemnŭ: Gligore, Grejdana, Macsin arhiereŭ. † Ceĭ ce [aŭ] ajutat: Stanĉu, Stan, Atănase, Anca, Iova, Anghelina, Dumitru, Catrina, Mihaĭ, Chirca, Voica. † Ion, Cătrina, Manole, Alecsa, Vasilie, Dumitrașco, Ion, Mariia, Ion ereĭ, Rada prezviter[a], Chiva, Marica, Manta, Radul, Rada, Costandin... atu, Dumitru, Sanda (?).

5. Cruce din 1845.

6. *Evanghelie* din 7258 (1749-50).

7. *Evanghelie* din 1760.

8. *Liturghiĭ* din 1813. În legătură, cîteva paginĭ din *Liturghiile* lucrate de Mihail Popovicĭ Rîmniceanul, probabil cele din 1787 *(Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea,* II, p. 373). *Ele poartă pe dînsele corecturĭ de tipografie.*

9. *Acatisteriŭ* din 1828.

10. Pe o anaforniță: 852.

Acestŭ discŭ s'aŭ făcut spre pomenirea robul D[u]mnezeŭ Slug[e]r[e]s[eĭ] Filip, Safta, 1811.

Era soția cunoscutuluĭ Sluger Filip Lenș, asupra căruia v. tabla la vol. X din colecția Hurmuzaki.

11. Pe alta, aceiașĭ inscripție, dar cu adaosul la an al dateĭ de lună: Mart 1».

12. Pe un potir: 853.

Acest potir s'aŭ făcut spre pomenirea robul [luĭ Du]mnez[e]ŭ Sluge[reasa] Filip, Safta; 1811, Mart 1.

13. Pe o icoană: 854.

1821, Sept. 15; de Mih[a]il.

LXVI. Biserica Sf. Dumitru.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 855.

Casă și lăcaș aceluĭ Prea-Înnalt sînt, 45 anĭ apropie de cînd pe aceste temeliĭ ascult rugăciunile, făgăduelile și legăturile fiilor meĭ, cînd atuncĭ mă începuse răposatul episcop Costandie, și mă desăvîrși urmașul săŭ, răposatul episcop Gherasim, după dimisia celuĭ d'intîiŭ; iar al mieŭ prea-iubit fiŭ, evlaviosul și în fericire răposat epis[cop] Chesarie, iubind podoaba mea și cinstea celuia în numele căruia m'aŭ rîdicat, m'aŭ înpodobit din afară, și maĭ cu deosebire prin năuntru, cu tot ce trebuința aŭ cerut, și evlavia sa a găsit de cuviință, pentru gloria a toate Ziditoruluĭ. Și astfel întru toate desăvîrșit încuviințată m'am aflat în anul 1843, Oct[omvrie] 26, și într'acest chip pînă

la anul 1847, Mar[tie] 23, cînd atuncĭ am fost pradă focului înpreună cu o mare parte a Capitali. Darî silința, rîvna și evlavia prea-iubituluĭ mieŭ fiŭ, episcopul Filoteĭ, m'aŭ adus în acĕastă stare ce mă aflu, în zilile prea-înnălțatuluĭ Domn Barbu Dimitrie Știrbeĭ și a prea-sfințituluĭ Mitropolit Nifon, la anul 1852, luna — *[lăsat în alb]*.

Costandie Filiti, Gherasim Rătescu și Chesarie s'aŭ urmat ca episcopĭ aĭ Buzăuluĭ.

856. 2. Pe o *Evanghelie* greco-romînă din 1693, în săpătură pe argintul ferecăturiĭ:

Acĕastă sf[ă]ntă evvanghelie ferecată cu argint iaste făcută și afirosită sf[i]nteĭ bisearicĭ a sf[ă]ntuluĭ mareluĭ m[u]č[e]nicŭ Dimitri den Bucureștĭ, den mahalaoa Bălăceanuluĭ, de Radul Athanasievič Log[ofătul] de taină și ctitorŭ aceștiĭ bisearicĭ; 1741.

857. 3. Pe un mormînt afară:

De jună încă moartea rodea a mea viață,
Și am văzut părinte, și frate, și consoarte,
Perind cu-a mea nădejde, și suferiiŭ atîta
Durerea și amarul ce voĭ numițĭ viiață:
Am plîns și n'aveam lacrimı; tu, mamă, nu maĭ plînge.
Două surorĭ, cenușă, în pace, se răpoasă.

Alexandra Faca, născut[ă] la anul 1805, Septemvrie 1, moartă la 16 Ianuarie 1846.

Poate să fie soția scriitoruluĭ Constantin Faca, mort în 1845. Familia era înrudită și cu Ghiculeștiĭ.

858. 4. Pe acelașĭ, de cealaltă parte:

În primăvara viețiĭ,
În visul fericiriĭ,
Cînd toate zimbitoare
S'arată unuĭ june,

Eram razim al caseĭ,
Nădejdea uneĭ mume.
Securea morţiĭ însă
Trunchiază acest razim,
Şi candela nădejdiĭ
Îngheţul eĭ o stinse,
Şi lacrimile mumeĭ
Nu pot s'o maĭ aprinză.

Dimitrie Castriş, născut la anul 1808, Iulie 12; Decembrie 19 mort la anul 1829.

5. De-a stînga bisericiĭ, afară, e îngropat un dregător rus din vremea ocupaţieĭ.

LXVII. Biserica Sf. Nicolae din Şelarĭ.

1. Pe o icoană: 859.

S'aŭ făcut cu cheltuiala robul[uĭ] luĭ D[u]mn[e]zeŭ Gheorghie Marco; 1806.

2. La icoana Sf. Ioan: 860.

Gheorghie, Marian, Vasile, Dumitrana; 1809.

3. Pe dosul uşiĭ de intrare în altar: 861.

La leat 1852: Dragomir poliitor.

4. Pe uşa din dreapta: 862.

Măna luĭ Nicolae polc[ovnic], z[ugrav]; 823, Iulie.

5. Se păstrează *Evangheliĭ* din 1784 şi 1812. 863.

LXVIII. Biserica Sf. Nicolae din Jigniţă.

1. De-asupra uşiĭ de intrare: 864.

La leat de la Zidire 7220 [1711-2] s'aŭ zidit din temelie întru slava veşniculuĭ Dumnezeŭ acest sf[înt] lăcaş cu hramul sf. ierarh Nicolae, de dumnealuĭ Gheorghe căpitan

de lefeciĭ, cu soția dumnealuĭ Chița Portăreas[a], cu toată cheltueala, (de)spre pomenirea d[e] v[ecĭ] a răposate[ĭ] soțì sale Păuna, în zilele d. Costandin Basarab Vv. și Mitropolit Antim, și la anul 1851, în zilele d. B[ar]b[u] Dimitrie Știrbeĭ Vv. și Mitropolit Nifon s'a prenoit prin d. Ma-t[ache] Rădulescu și soția sa Elena și cu ajutor[ul] ră-p[osatuluĭ] Ghiță Chiriac și răp[osatuluĭ] Fotie Dimitriu i răp[osatuluĭ] Costache Belu și unora: Dinu Ioan, p[o]p[a] Ilie, Stefanide Pant[a]zoi, d. Ioan Mitesc[u], Di[mi]trie Theodor, Costantin P[o]p[a], preot, Nicolae Chirieachi, pr[eot], Vasile Oresc[u], d. Tița, d. er[ița] Zinca Pală, Ioan, Zoe, Eana, preot Hristache, Dimitrie, Costandin, Hagi Todosie.

865. 2. Pe o icoană:

Ačastă sf. icoană s'aŭ făcut prin osărdia luĭ chir Ivancea, starostea i epitropĭ Petre Gĭone, Ivan Petcu și cu azutoru a toată opștea corporații cov[a]cilor; 1851, Ghen. 6.

866. 3. Pe o *Psaltire* din 18—:

[Din ale] răposatuluĭ Sărdar[u]luĭ Bănică Rădulescu, [dată] sfinteĭ bisericĭ ot mah[alaua] Popescu, [de] Iordache Rădulescu biv Vel Slug[a]r, tatăl răp[o]s[atuluĭ]; ...1834.

867. 4. La proscomidie, săpat:

Pom[elnicul] jupăneseĭ Dochiți; titori:...a... Tudori, Alixandra, Sanda, Tănasia, Ilinca, Nica, Toma, Dochița, Rizea, Papa, Pană, Negoiță, Maria, Aviiana, Zanfira, Ilinca, Păuna, Mariia, Vișa, Marica, Gheorghie, Negoiță, Ilinca, Negoiță, Vilae, Cos[tandin], Gheorghiță, Istratie, Iustina, Mateĭ.

Scrisoarea e de pe la 1690.

868. 5. Afară, pe o piatră de mormînt prinsă în zid:

Aič odihnescu-se oasele răposatuluĭ robul luĭ D[umne]-zeŭ Dumitrache Becer, coconi dumnealuĭ: Costandin, Ilinca, Stoică, Mihalache, Scarlat; Ap[rilie] 6, l[ea]t 7243 [1735].

Pentru becer, căpetenia bucătarilor și ținătorul Cămăriï luï Vodă, v, Hurmuzaki, X, p. 534.

6. Pe alta: 869.

Drept acéstă piiatră să odihnesc oasele robilor luï D[um]nezeŭ părinții luï jupăn Ionŭ: tatăl, Ionŭ, Stana, Sava, B[ălașa], Catalina, Costandin, Ancuța, Ion, Radu, A[lexand]ra, Rada, Leno (?); leat 7240 [1731-2].

7. Pe un mormînt de afară, numele «Serdaruluï Nicolae Caranzulea», 870. mort în 1857.

8. *Apostolul* din 1756.

LXIX. Biserica Sf. Nicolae din Sîrbï.

1. De-asupra ușiï de intrare: 871.

Acéstă sf[ân]tă și d[u]mn[e]zeiască besearică, căriia iaste hramul sf[ă]ntuluï ierarh și de minunï făcător Nicolae de la Mira Licheia, iaste zidită din temeliin eï și înpodobită cu toate ceale trebuincéoase, precum să veade, de dumnealuï jupan Vasilii Potceanul cupeț și de jupîneasa dumn[ea]luï Sanda și de fiiul dumnealor, jupan Ghinea, prin numele Preasfinții[u]luï Mitropolit chir Ioanichie Stavropoleos și și prin puținŭ ajutor, întru lauda și mărirea luï Dumnezeŭ celuï în Troiță proslăvitŭ și întru veacnica pomenire a dumnealor și a totŭ neamuluï dumnealorŭ, isprăvindu-se la lun[a] luï Sep. 1, la leatŭ 7208 (?) [1699].

Ioanichie e și ctitorul bisericiï Stavropoleos.
Reparația, din 1861, e pomenită alăturï, într'o inscripție ridiculă.

2. Pe o icoană de la dreapta altaruluï: 872.

Această sfântă icoană este făcută de robi luï Dumnezeŭ Mihaiŭ, Maria; 1814.

3. Pe alta: 873.

Protop[o]p Thoma, popa Iorga, Tudor pacocnicu *(sic!)* sin Dragomir, Nica sin Călin (?), Dumitru sin Hristea; 1815.

*

874. 4. La proscomidie:

Pomelnicu ctitorilor: Anghel închinat, Dochia, Gheorghe, Casandra, Hristea, Ghena, Gheorghe, Ileana închinata, Ioan, Lucsandra, Dumitru, Ch[i]riaca, Theodor, Ecaterina, Ion închinat, Ștefan, Dragni, Zmaranda, Dimache, Bucura, Opria, Teodora, D[i]mitri...; 1839.

Ecaterina, Nicolae, Paraschiva, Nicolae, Stana, Mihaĭ Maria, Marin, Ecaterina, Dimitrie, cu surorile; Nicolae, Păuna, Gheorghe, Irina, Panait, Zoița, Ivan, Ralò, Lazăr, Maria, Panaiot, Anastasia, Hristea închinat, Petco, Panaiot, Susana, Panaiot, Maria, Matache, Maria, Ioan, Elena, Dimitri, Elena, Costache, Stoian, Ch[i]ra, Gheorghe, Mara, Ioan, Sava, Petre ereĭ, Ștefan ereĭ, Manda. Noevrie în 8, 1839.

Pomelnecul ctitorilor: помени гди. Viĭ: Costandin, Maria, Martha mon[a]h[ia], Mariia, Ionŭ, Evpracsia mon[a]h[ia]. Morț: Ghinea, Dragomir, Neculae, Panait, Dinca, Radul, Stancea, Ilinca, Stanca, Hristea, Arsenie v., Catrina, Bălașa, Despa, Gheorghe, Mateiŭ, Bogoslova mon[a]h[ia], Zmaranda, Șărban, Niculae, cu tot neamul lor; lt. 1765. Costandin [săpător].

875. 5. Pe o cutie de moaște ale Sf. Haralamb:

† Aĉastă cutie s'aŭ făcut de dumnealor jupăn Anastase cotar și de socia dumneal[u]ĭ Zahara, și s'aŭ dăruitu numitiĭ bisericiĭ Sărbilor, ce sea prăznoește Sf[ăn]tŭ Nicolae; 1800, Dech[em]v[rie] 13.

876. 6. Pe un *Mineiŭ* de Rîmnic, pe Septembre:

La leat 848, Iunie 11, s'aŭ făcut revoluții în Bucureștĭ, ducîndu-să norodul în Curtea Mării Sale Vodă Bibescu, și deodată ș'aŭ dat și dimisiia; însă în locu-ĭ ocîrmuind locotenență de Domnu: Iliead și Tell, cu Nicolache Golescu. —, dascăl ot mah[a]la[o]a Sărbilor.

Să să știe de cănd am venit dascăl la biserica Sărbilor. Tabaciĭ, la leat 1815, Apr[ilie], epitropĭ fiind Anastasie cotar i Nica tabac.

7. Pe un *Triod* din veacul al XVIII-lea: 877.

Sava ot mah[alaua] Sărbilor; 1775. Popa Toma zugraf, ot mah[alaua] Sărbiĭ; 1773. Pop[a] Iordache sin Zamfir; leat 179[ ]. Gheorghe logofăt ot Sărbĭ; 1788, Martie.

E dăruit de «dumnealuĭ domnul Gheorghe cizmar», 1837.

8. Pe un *Mineŭ* de Rîmnic, pe luna Decembre: 878.

Popa Ivan Cĭocărlan.

La leat 1819, Mart 1, la 6 ceasurĭ di[n] zi, aŭ intrat Mitropolit Preaosfinţiia Sa părintele Dionisie..., în politia Bucureştilor, şi aŭ scos pă părintele Mitropolitu Nectarie, în zilele Mării Sale Ion Alecsandru Nicolae Şuţul Vo[e]v[o]d. Şi am scris eŭ, cufundatu în păcate, Gheorghie iereĭ.

V., pentru intrarea Mitropolituluĭ Dionisie Lupu, *Ist. literaturiĭ romîne în secolul al XVIII-lea,* II, pp. 378-9.

9. Pe o *Pravilă* mare din 1652: 879.

Să s[ă] ştie că ačastă sfăntă şi dumnezeiască pravilă iaste a luĭ Raduluĭ snă Vladuluĭ Postăvariuluĭ ot mah[alaua] Tabacilor, şi o am cumpăratŭ dreptŭ de la Ion legătoriul de cărţĭ, drept tl. 6, şi i-am dat post[av] vănăt, coţĭ 5, căte ban[ĭ] 60: fac tl. 2 pl. [Cine o va fura, să fie afurisit] de Patriarful şi de toţ Vlădiciĭ şi egumeniĭ, şi de marele Vasilie velicago [= cel mare], şi de toţ sf[i]nţiĭ: de o va da-o, să fie bl[a]goslovitŭ de toţ. De la Adam pănă acuma curgerea anilor 7238 [1729—30], şi, cumpărăndu-o, ne-am milostivit şi o am dat sf[i]ntei biseariĉ ot mah[alaua] Sărbilor... Şi s'aŭ dat de robul luĭ Dumnezeŭ Vladul Post[elnicul], Dobra, Radul, Florica. Şi am scris eŭ, jup[ănul] Iordache denŭ mah[alaua] Sărbilor, în răzmiriţă, căndu să bătea Nemţiĭ cu Turţi, şi era Nemţiĭ în Ţara-Rumănească, leat 1791, 1791 [cu cifre], Maiŭ 1.

10. Să s[ă] ştie că am scris eŭ Tudorache copilul ot mahalaoa Sf[i]nteĭ Vinerĭ. Să s[ă] ştie cănd am dat pe Gheorghie Ţiganul la buc[ă]tărie, 880.

la Sandul bucătarul din Tărgoviște, și Toma... la Log[o]f[ă]t[ul] za Visterie, și l-am dat Joĭ, înnaintea Sămpietruluĭ, și l-am dat într'un han ca să învețe bucătăriia, și l-am dat încălțatŭ, îmbrăcat, și m'am iscălit haič.

881. Tot acolo, o însemnare din anul 1819, de la anul care «mă aflam cu oerit, luaotul banilor». Se pomenește «dumnealuĭ Pah[a]r[ni]c[ul] Scarlat Cerchezu, fiind isprav[ni]c și tacsildar acestuĭ jud[e]ț Ial[o]miți.... Aŭ plooat milostivul Dumnezeŭ treĭ săptămânĭ în l[ea]t 817, Sept[em]v[rie] ; din care potop de ploaie, Ial[o]mița să vărsase, și multe bucate s'aŭ stricat, adecă prin gropĭ, fiind înnecate, și prin cămpu, fiind prin hariĭ și stog[u]rí.... S'aŭ cutremurat pământul, tot în aceste zile de Domnu, și fost într'acest lt., la Oc[to]mvr[ie], Lunĭ, la 2 ceasurĭ din zi... 1817, Noemvr[ie] 13... Chiriac sin Cost[an]din ereŭ ot Craiova.

Cf. Gr. Ștefănescu, în *An. Ac. Rom.* XXIV.

11. Se maĭ păstrează și un *Mărgăritar* din 1707.

882. 12. Afară, crucĭ vechĭ; pe una:

Ion, Paraschiva, Ileana; 1840.

LXX. Biserica Staicu.

1. Biserica e de construcție brîncovenească, avînd și turnulețul adaus la stînga fațadeĭ. Lipsește inscripția.

883. 2. Pe o bucată de piatră ruptă, de prin 1650 :

....Vasile, Davidŭ....

3. Mormînt al unuĭ Marinču H.

884. 4. Pe piatra vechiĭ proscomidiĭ (biserica e stupid reparată):

Pome[l]necul ctitorilor: помени гдн. Viĭ: Costandin, Maria, Martha mon[ahia], Maria, Ioan, er[omonah] Paisiia mon[ah]. Morțĭ: Ghinia, Va[sile]... aiuda, Vasilache, Stancia, Dragomir v., [Bog]oslova, Despa, Necolae, Panaitŭ, Ilinca v...., ba..., Ecaterina m[onahia], Bălașa, Radul.... ie v., Mar..., Simnicoră v., Mic....

LXXI. Biserica Albă (de peste Dîmbovița).

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 885.

Această sfîntă și dumnezeească biserică cu hramul Sfîntuluĭ era[r]h Nicolae, nu se știe de cine a fostŭ zidită întîĭ, și, cu toate cercetările și vointile ce s'aŭ întrebuințatŭ într'ačasta, nu s'aŭ găsit nicĭ măcar însemnare cît de mică. Însă, după tradițiile unora, să zice că ar fi fost a doa biserică după a Sfîntuluĭ Atanasie, Bucur ce să zice; apoĭ acuma, fiindcă atîta de răŭ să ruinase, încît nu să maĭ putea repara, s'aŭ sfătuit și s'aŭ unit mulțĭ mahalagiĭ a o dărăma de tot și a o zidi din temelie. Care s'aŭ și început la anul 1855, Fevruarie. Iar, între aceștĭ mahalagii iubitorĭ de Dumnezeŭ, care aŭ contribuit la ridicarea acestuĭ sfînt lăcașĭ, aŭ covîrșit cu rîvna și cu fapta dumnalor, adică: jupîn Gheorghe Ĭoan Franzelaru și domnu Serdar Costache Costandinescu i Nicolae Costandin Franzelaru, și frațiĭ Iancu și Costache Stoianovicĭ; aŭ maĭ ajutat și alte multe persoane streine evlavioase. Și așa s'aŭ îmfrumusețat după cum să vede. Tot de o dată, cu această ocazie, pă lăngă hramu Sfîntuluĭ era[r]h Nicolae s'aŭ maĭ adăogat încă alte doo hramurĭ, a Sfîntuluĭ Mucenic Gheorghe și Sfînților 40 de Mucenicĭ. Și asfel aŭ luat sfîrșit aiastă sfîntă biserică, și s'aŭ sfințit la anul 1857, Septemvrie 28, în zilile Caimacanuluĭ Domn Alecsandru Ghica al Țări-Rumîneștĭ și în arhipăstor[ia] Dom[nuluĭ] Nifon, Mitropolit al Ungrovlahia; 1857, Septevrie 18.

2. Pe ușile de fier diu afară: 886.

Frațiĭ Iancu și Costache Stoianovič; 1857, Septem. 8.

3. Pe o icoană: 887.

Această sf. icoană este a corpuluĭ pietrarĭ; 1859, Apr. 4.

888. 4. Pe alta:

Sanda, Theodor, Maria, Cleopatra, Catrina, Elenca; 1828, Dechemvrie 25.

5. Pe un *Octoih* din veacul al XVIII-lea, se spune că e dăruit de Dincă Greceanu, în Novembre 1838.

889. 6. Pe un *Mineiŭ* de Buda:

Aceste Minèa sănt cumpărate drept tl. 150 de sfănta Mitropolii, în zilele preaosfinților Mitropolit Dosothie, prin osteneala luĭ Hag[i] Ioan, și cu ajutor și după la alțĭ pravoslavnicĭ creștin[ĭ], cum și alte lucrurĭ multe: s'aŭ înfrumusețat biserica cu candele de argint, cu odăjdiĭ, cum să vede. Și mă rogu preoților ce vor fi după vremurĭ, să mă pomenească la sfăntul jărtvelnecu. Hagi Ioan Stan. Popa Mirescu.

Aceste Minee sînt cumpărate în zilile Mării Sale Ioan Grigorie Costandin Alecsandru Ipsilant Voevod (!!), drept tale[rĭ] 105, adic[ă] o sută cinzecĭ (*sic*).

Și am scris eŭ Tănase Log[o]f[ăt] la leat 1827, Octomvrie 4.

7. Se maĭ păstrează două *Evangheliĭ* de Buda din 1812 și un *Ceaslov* de Brașov, din 1835.

LXXII. Biserica Sf. Ilie din Calea Rahoveĭ.

890. 1. De-asupra ușiĭ de intrare:

Pe locul acești sfinteĭ bisericĭ fiind fost maĭ dinainte zidită din temelie, de sînt peste anĭ nouăzecĭ, de răposatul monah Isaia Novăceanu i soru-sa Sanda, cu Athanasie, soțul său, avînd hramul Sfîntuluĭ proroc Ilie Thesviteanu; care biserică maĭ în urmă, din pricina cutremuruluĭ întîmplatŭ la leatŭ 1802, Octo[m]v[rie], stricăndu-se foarte răŭ, cu mare frică să aduna pravoslavnici creștinĭ spre rugăciune. Dar, în anul 1828, răposatu intru fericire Dvornicu Fotache Știrbeiu, din rîvnă creștinească îndemnatŭ fiind,

prin scris[ă] diiata sa au lăsatŭ să se zidească o biserică din temelie întru slava Sfinteĭ Troițĭ, orînduind spre săvîrșirea acești dorințĭ a sa și epitropĭ: pă iubitorul de Dumnezeŭ părintele Neofitŭ, episcopu Rîmniculuĭ, și pă dumnealuĭ Banul Gheorghe Filipescu, prin a cărora osîrdie s'aŭ făcutŭ din noŭ acestŭ sfîntŭ lăcaș, îmfrumusețîndu-să precum să vede, spre vecĭnica pomenire de maĭ sus numituluĭ blagocestiv răposat boer, ce să află îngropatŭ aicĭ în lăuntru, înpreună cu soțiia sa, cocoana Ralița Ghica, i fii lor, puindu-se de acumu înnainte hramul Sfinteĭ Troițĭ și cel de maĭ nainte praznic al Sfîntuluĭ prooroc Ilie, ca un al doilea hramŭ al acestuĭ sfîntŭ lăcaș, luînd săvîrșire acumŭ, în zilele prea-luminatuluĭ Domnŭ și oblăduitor a toate Țăriĭ-Romîneștĭ Alecsandru Dimitrie Ghica Voevod, în anul de la Mîntuitorul Nostru Is. Hr. 1838, Avgust 15.

Fotachi Știrbeiŭ era din ramura Drăgăneștilor. În tulburările de la 1821, acest «om pașnic» nu părăsi țara. Grigore-Vodă Ghica-l făcu Vornic al patrulea în Novembre 1822. Rudă a Ghiculeștilor, el înnaintă așa de răpede, încît în Februar 1824 era Mare-Logofăt de Țara-de-jos. În Maiŭ 1825, el părăsia însă această dregătorie. V. Hurmuzaki, X, la numele săŭ. Pare să fie feciorul luĭ Badea Știrbeĭ (*Gen. Cantacuzinilor*, p. 132). Pentru Banul Iordachi Filipescu, v. *Cronica luĭ Constantin Căpitanul*, în Prefață, p. XXXVI.

2. Pe un mormînt: 891.

Subt aceste pietre odihnesc oasele reposaatuluĭ întru fericire Mareluĭ-Vornic Fotache Știrbeiŭ și a soții dumisale Vărnicesi Raliți, născută Ghica; 1837.

3. Pe altul: 892.

Supt acĭastă pieatră odihnescu-să oasele răposaților robiĭ luĭ D[u]mnezeŭ bi[v] Vel Vistir Stoica Urlățeanu i soțiea d[u]mnealuĭ Sanda, d[u]mnealuĭ Cluceru Costandin i Lucsanda, cu neamu lor; 1837, Avgustu 9.

893. 4. Pe chivot:

Acest chivot s'aŭ făcut de Vist. Stoica Urlățeanu; lt. 1814, Iule 20.

894. 5. Pe potir:

Grigore, Anastasiea, cu fì lor; 1837, Ghena[rie] 1.

895. 6. Pe niște iconițe, puse în locul proscomidieĭ:

Pomelnicul răposatuluĭ Dvornic Fotache Știrbeiŭ, titorul acestiĭ sfin[te] bisericĭ. Vì: Neofit arhiereŭ, Gheorghe, Ecaterina, cu fii lor. Morțĭ: Badea, Alecsandra, Fotache, Ralŭ, Ioan, Costandin, Nicolae, Dumitru, Ioan, Gheorghe, cu neamul lor.

Decĭ între morțĭ se află tatăl și mama luĭ Fotache Știrbeiŭ-Drăgănescu, ctitorul, fratele săŭ, Ionițǎ (Hurmuzaki, X, p. 689) și alțiĭ, pe cari nu-ĭ cunoaștem de aiurea.

896. 7. Afară, la dreapta bisericiĭ:

Prea-iubituluĭ mieŭ soț, Marele-Clucer Scarlat Urlățeanu, de rit *(sic!)* creștin, de șaizecĭ de anĭ, bărbat (!), de nația sa (!) Rumîn, vechiŭ slujbaș acestuĭ Stat, procuror Înnalteĭ Curțĭ, cînd aicĭ l-am așezat, Efrosina și aĭ mieĭ fiĭ, pentru că a meritat (!), acest monument spre cinste cu respectŭ i-am înnălțat; 1851, Iulie 11.

LXXIII. Biserica Iancu-Vechiŭ.

1. Cruce dată de «Nicolă Rotaru, cu soția lu[ĭ] Velică ; 1847.

2. Icoane de «Fedor Rusŭ», 1860—1.

3. Potir de argint din 1847.

4. Pe un *Antologhiu* din 1776, însemnare de la «popa Vasilie zugr[av]»; 19 Februar 1798.

5. *Liturghie* din 1680.

6. *Liturghie* din 1780.

7. Pe un *Penticostariŭ* din 7276 (1767—8): 897.

Acest Pendicostar este al besericiĭ noastre de aice, den curte caselor noastre den Bucureştĭ, datu de dumnealuĭ Dumitraşco Rac[o]viţ[ă] Vel Vor[nic], care [l-aŭ dat la hramul Sf.] Costandin şi Elena, cu care înpreună este hramul sfîntuluĭ mucenic Dimitrie, izvorîtorul de mir; 1768.

Dumitraşco Racoviţă a fost sfetnic de căpetenie pe lîngă vărul săŭ Constantin-Vodă (v. *Geneal. Cantacuzinilor*, p. 133).

8. Pe o *Evanghelie* din 1697: 898.

Această sf[ă]ntă şi d[umne]zeiască Evanghelie iaste cumpărată de Sfinţiia Sa părintele popa Ivan, ctitorul sfinteĭ bisericĭ mah[alaua] Ianculuĭ din Bucureştĭ, dăndu-se şi aŏasta cu alte odoară ale biserici. Eŭ, robul luĭ D[umne]zeŭ pop[a] Ivan ot Silivestru; leat 1792.

Decĭ biserica a fost făcută de Dumitraşco Racoviţă cel d'intăiŭ, tatăl celuĭ de la 1768, şi prefăcută de acest preot de la Silivestru (v. p. 303) prin 1790.

LXXIV. Biserica Sf. Nicolae Tabacul.

Pomelnic din 1864.

LXXV. Biserica Amzeĭ.

1. Pe un potir: 899.

Acest dumnezeescu potiru este făcut de robul luĭ Dumnezeŭ Nicolae Dărăscu biv polcovnicu; 1805, Ghen. 5.

2. Pe legătura *Evangheliei*: 900.

1809; Ghen. 18.

Cf., pentru Dărăştĭ, maĭ sus, p. 294, cap. xxx.

LXXVI. Biserica Albă (din Calea Victorieĭ).

901. 1. De-asupra ușiĭ de intrare:

Această sf[ă]ntă și d[u]mnezeiască besearică fiind foarte veche, zidită de on (?) preotu popa Neagul Dărvaș i jupăneasa Rada i jupăneasa Vișa, carea, din pricina a multor cutremuri ce după vremĭ s'aŭ întîmplat, s'aŭ și surpat,— acum dar, din d[u]mnezeiască rîvnă luminat fiind d[u]mnealuĭ Marele-Clucer Nicolae Trăsnea, dinpreună cu soțiia dumisale Mariia, o aŭ rîdicat și o aŭ înnălțat din temeliia eĭ, precum se veade; la a căriia prezidire, pre lăngă hramul sf[ă]ntulu și de minunĭ făcător ierarh Nicolae, ce să prăznueaște, a să prăznui și hramul sf[ă]ntu i slăvituluĭ și mareluĭ proroc Ilie Thesviteanul, luînd săvîrșire la aniĭ de la Zidirea Lumiĭ leat 7335, iar de la Nașterea D[o]mnuluĭ Nostru Is. Hs. 1827, luna luĭ Noemvrie.

Trăsnea a fost favoritul luĭ Grigore-Vodă Ghica de la 1822, supt care ajunse pe rînd Căminar și Mare-Clucer (1824). V. Hurmuzaki, X, p. 664, la numele stîlcit de «Dresna».

902. 2. Pe o icoană:

Prin cheltuiala reposatuluĭ Mareluĭ-Dvornic Scarlat Gredișțianu, savărșindu însă prin stăruirea filor săĭ: Mareluĭ-Cluč[er] Ioan Grădiș[teanu] și Grigor[e] Grădiș[teanu], la anul Măntuireĭ 1841, Martie, spre pomenirea răposaților și spre a fi întru ajutor niamurilor.

Cf., pentru Scarlat Grădișteanu, *ibid.*, p. 669. Pentru el și ceĭlalțĭ Grădișteni din vremea sa, v. maĭ sus, no. 541.

903. 3 Pe legătura *Evangheliei*:

Ačastă sîn[tă] Ivanghelie s'aŭ făcut de corporația cojocarĭ subcirĭ, i cu agĭutorul Preasfințiea Sale părintele răposatul episcopul Galaction; 1838, Noem[vrie] 14.

Galaction a fost episcop de Rîmnic. V. *Ist. lit. rom. în secolul al XVIII-lea*, II, pp. 378—9.

12. Pe un potir: **904.**

Acest potir s'aŭ făcut spre pomenirea robul [luĭ Du]mnez[e]ŭ Sluge[reasa] Filip, Safta; 1811, Mart 1.

E vorba de soţia vestituluĭ Filip Lenş.

13. Pe o icoană: **905.**

1821, Sept. 15; de Mih[a]il.

LXXVII. Biserica Sf. Nicolae din Tirchileştĭ.

1. Pe o icoană îmbrăcată cu argint, data de 1849.
2. *Evanghelie* din 7258 (1749—50).
3. *Mineie* din Buda.
4. Pe o icoană: **906.**

Ačastă sfăntă și d[u]mnezeească icoană s'aŭ înbrăcat în argintŭ de robul luĭ D[u]mnezeŭ Bratie măcelar, Ene șalvaragiŭ, Necolae pielar, cu tovar[ă]și săĭ: Iona, Moise măcelar, Sima cărčimar, Stan, prin silinţa preotuluĭ Ștefan și a luĭ moșu Ilie.

Pe la 1850—60.

LXXVIII. Biserica Cărămidariĭ-de-jos.

1. Pe o icoană: **907.**

Ačastă sfîntă icoană s'aŭ făcut prin ajutor[ul] de obște al pravoslavnicilor hristianĭ și prin silinţa dumnealor preotul Nicolae ot Oltenĭ, etc.; 1857. Nicolae zograv ot mahalao Oltenĭ.

2. Pe alta: **908.**

1813; Oc[tomvrie] 3.

3. Pe alta, numele luĭ «chir Ioan pantofar» și data de 1842.

4. *Cazanie* din 1792.

5. Pe un *Octoih* de Buda, însemnare de la popa Tudor de la Cărămidariĭ-de-jos.

6. *Mineie* de Buda.

909. 7. Pe un *Penticostariŭ* din 1751 (1742—3):

Costandin Năst[u]rel Fierăscul i Ancuța aŭ dat acest Pendicostar [la sfânta] bisearică dăn Cărămidarĭ, ce să prăznuiaște hramul marilor mucenicĭ Dimitrie izvorătoriu dă mir și Sfântul Ghieorghie făc[ă]toriul de minun[ĭ], ca ceștĭ sfințĭ să facă minune și cu dânșăi să-ĭ miluiască cu cerere și dorire inimilor lor să o înplinească, facându minunĭ și cu alț păc[ă]toș creștin[ĭ]. Și, dă ar îndrăzni cinevaș să o ià, să aib[ă] parte de [blestemul] celor 318 sfințĭ părințĭ; fiindu preot popa Grigorie, și trepădător la mutaria, când s'aŭ mutat aĉast[ă] sfânt[ă] și dumneziiască bisiaric[ă], și titor cu ajutoriŭ ce s'aŭ putut; lt. 7253 [1744—5].

Pentru Constantin Năsturel, v. maĭ sus, No. 593.

8. *Triod* din 1761.

910. 9. Pe un *Mineiŭ* de Buda, al luniĭ Septembre:

La leat 1830, Iulie 27, m'am făcut preot, eŭ popa Petre, și m'am făcut la beserica Svfântuluĭ Neccolae din Țigănie, de la Metropolia de fale, și era căndu m'am săvârșit preot sobor doisprezece preoțĭ, afară din arhiereŭ și din diiaconĭ, și era și varu-mĭ, Costa[n]de Brîceagu, că[n]tărețu....

10. *Mineiŭ* de Neamț al aceleiașĭ lunĭ.

11. Pe un *Strastnic* din veacul al XVIII-lea se pomenește zăpada ce a căzut la Paștĭ în 1833.

LXXIX. Biserica Flămînda.

1. Inscripţia nouă, cu litere latine, pomeneşte ca întăiu ctitor al acestuĭ schituleţ de lemn în legătură cu Mitropolia pe un Dimitrie; la 1782 se începe biserica de zid, de Marele-Vornic Istrati şi de Constantin Creţulescu; la 1800 se mîntuie de breasla croitorilor; la 1869 se face reparaţia, care a lăsat însă toate liniile, deosebit de elegante, ale vechiĭ clădirĭ.

2. Pe o icoană de pe catepeteazmă, la dreapta: 911.

S'aŭ înpodobit acĕasta sf[ăn]tă iconă cu înbrăcarea în argint de robiĭ luĭ D[u]mnezeŭ brasla croitorilor, în zilele Mării Sale Grigorie Ghica Voevod; în leat 1825, Av[gus]t 20.

3. Pe alta, tot pe catepeteazmă (a Maiceĭ Domnuluĭ), inscripţie slavonă din 1812 şi însemnare că s'a suflat cu aur argintul la 1858, cu cheltuiala uneĭ «Zmăranda Gheorghiasca».

4. Cruce din 1859, de la preotul Nicolae.

5. Pe chivot: 912.

Acestŭ chivot s'aŭ făcut în zilele starostiĭ Stefan, Mariea, cu epitropi Ivancea, Eanachi, Teodor, Iurdache, Ivan, Pandele, cu usărdea; 1849, Diche. 20. Ceri, Nicola, Mariea.

6. Pe potir: 913.

Τοῦτο ἅγιον ποτήρι τὸ ἐχάρισε Βιστηάρις Κοσταντῖν[ος] μὲ τὴν σινοδίᾳ. 1786, Σεπτέμβριε 1.

Adecă:

Acest sfînt potir l-a dăruit Vistierul Constantin cu ajutorul luĭ; 1786, Septembre 1.

7. Pe un *Mineiŭ* de Buda se înseamnă că întreaga serie s'a cumpărat şi legat cu 401 leĭ, la 1832, supt «jupăn Stoian staroste de croitorĭ şi jup[ăn] Marin Croitorul, epitrop». 914.

8. Pe un mormînt, afară: 915.

Acĕastă sfăntă cruce s'aŭ rădicat de Ivan sin Sebe Popovanu, cu soţiia, Neculina *[şi alte nume]*; 1845.

9. Lîngă acesta, alt mormînt, cu vulturul muntean și o inscripție ștearsă, de oameni de rînd.

LXXX. Biserica Stavropoleos.

916. De-asupra ușiĭ de intrare:

† Ačastă sfăntă și dumnezeiască bisearică s'aŭ zidit din temelie întru slava luĭ Dumnezeŭ și întru cinstea și pomenirea marilor celor întru chip de foc și stăpănitorĭ a ceatelor, Mihail și Gavril, întru a doa Domnie a prea-înnălțatuluĭ și prea-înțeleptuluĭ stăpăn Domn Domnuluĭ *(sic)* Ioan Nicolae Alexandru Voevod a toată Ugro-Vlahia, vlădici[n]d preasfințitul Mitropolit chir Daniil, cu toată cheltuiala prea-cuviosuluĭ întru ieromonahĭ și arhimandrit chir Ioanichie den eparhia Pogonianiĭ, den satul ot Ostanița, în anul de la Spăsenia Lumiĭ 1724,—30.

Comunicată de d. Al. Lăpĕdatu.

LXXXI. Biserica din Fundeniĭ-Gherasi.

917. 1. De-asupra ușiĭ de intrare:

Ačastă svăntă și dumnezeiască biserică căriea hramul să prăznuește a svăntu mareluĭ Efthimie, den temelia eĭ este făcută și înfrumusețată de Mihaĭ Cantacuzino V[e]l Spăt[ar], întru slava și lauda a tot ziditoruluĭ Dumnezăŭ, în buna pomenire părinților, moșilor și a stremoșilor săĭ, și întru a luĭ večnică pomenire; și s'aŭ săvărșit la anul de la Zidire Lumi 7207 și de la Sp[ă]s[e]nie eĭ 1699, m[esi]ța Maĭ 1.

Mihaĭ Cantacuzino Spătarul e fratele luĭ Șerban-Vodă. El a clădit această biserică, împreună cu ginerele săŭ Dumitrașco Racoviță Hatmanul, fratele luĭ Mihaĭ-Vodă.

2. Pe d'innuntru: 918.

Acest sfînt și d[u]mnezeesc lăcaș s'aŭ făcut din temelie de robiĭ luĭ Dumnezeŭ Mihaĭ Cantacuzino și Dumitrașcu Racoviță la leat 1699, iar acum la anul 1860 s'aŭ reparat dă Doamna Maria Ghica, spre pomenirea ieĭ; Avgust 4.

3. Chipurile ctitorilor: 919.

Dumitrașco Racoviță și soția sa [Ilinca], Constantin-Vodă Mavrocordat și Doamna luĭ, Ecaterina.

LXXXII. Pe o cruce din Str. Căsărmiĭ.

Cu vrerea Tatăluĭ și a Fiuluĭ și a Sfîntuluĭ Duh rădicatuse-aŭ ačasta cinstită cruce întru cinstea sfinților marilor Înpărați Costantin și Eleni, în zilile prea-înnălțatuluĭ Domnuluĭ nostru Io Costantin Nicolae Vo[evo]d, cu cheltuiala preasfințituluĭ Mitropolitŭ a toată Ungrovlahiia chiriu chir Neofit, pentru că drept acestŭ loc aŭ fost maĭ nainte Puțul Calicilor, dup[ă] cum scrie hrisoavele Mitr[opolieĭ], și, de vreme astupăndu-să și impresurăndu-se moșia sf[i]nteĭ Mit[ropoliĭ], și acum, cu blestem și cu mărturiĭ bune aflăndu-se, s'aŭ rădicat altă cinstită cruce cu hotărărea boiarilor celor ce aŭ fost rănduițĭ de Domnie în locul aceluĭ puțu, cum arată cartea domnească,— să nu maĭ fie de acum înnainte înpresurare acesteĭ moșiĭ a sf[i]nteĭ Mitropoliĭ; m[e]s[i]ța Sep. 1, leat 7250 [1741].

Adause.

I. La Radu-Vodă.

Pe o candelă, de-asupra mormîntuluĭ ctitoruluĭ. 920.

Κωνσταντῖνος Πουλέριου, Μέγας-Κωμησος· 1734, Ἀ[ὐ]γ[ού]στου 22.

Cred că e același cu Constantin Cioranu Vel Comisul din Octombre 1735. V. Al. G. Galeșescu, *Eforia spitalelor civile*, Bucureștĭ, 1900, p. 174.

II. La Biserica Colțeĭ.

921. 1. Pe o piatră afară, în zid:

Drept acest loc odihnesc oasele robuluĭ luĭ D[umne]zeŭ Iorga, bivu întâĭ eclisiarh aceștiĭ sf[i]nte bisericĭ, și a soțieĭ luĭ, Marieĭ, și mumeĭ luĭ, Neaga; Iunie 21, lt. 7241 [1733].

922. 2. Tot acolo:

Drept acest loc odihnesc oasele robuluĭ luĭ D[umne]zeŭ Gheorghie iereĭ și v[e]l eclisiarh și... d..., 7280 [1771-2]; și soția sa, și copii lor, Maria și Icaterina, Despa; Sept[emvrie] 1, 7283 [1775].

VII.

ORAȘUL BUZĂŬ.

I. Biserica părăsită.

1. De-asupra uşiĭ de intrare: 923.

Sfănt[a] şi dumnezeiască biserică ačasta, a căria iaste hramul Duminica Tuturor Sfinţilor, care biserică din dumnezeiasca răvnă s'a făcutu din temelie cu toată cheltuiala şi osărdiia de dumnealuĭ Mihaĭ Mucul biv Vel Medelnicer şi de cocoana Mariia Medelnicereasa, soţiia dum., care biserică acum deocamdată s'aŭ înzestratu cu doă roate de moară şi cu o moşie, ce săntu cumpărate de dum., şi numindu-o şchit, ş'aŭ închinatu la şchit de la Poiana-Mărului, unde sihastri lăcuescu(escu), ca să fie întru pomenirea sufletilor dumnealor, neamurilor dumnealor; şi această sfăntă biserică s'aŭ început la leat 1780, Apr[ilie], în zilile prea-luminatuluĭ Domnu Io Alexandru Ion Ipsil[anti] V[oe]v[o]d, şi episcop Buz[ăuluĭ] chirio Cozma, fiind stareţ Matheiŭ erm[o]n[a]h Ursul.

† Pomelnic: Costandin Mav[rocordat] V[oe]v[o]d, Mihaiŭ, Despina, Ştefan, Sanda, Mănăilă, Maria, Costandin, Alexandru, Raanul (?), Ion..., Ion, Mihaiŭ, Ilinca, Calin... st... Ilinca.

(Sus:)

....4 vleat 7288 [1780].

Ctitorul pare să fi fost Medelnicerul luĭ Constantin Mavrocordat, pe care pentru aceia l-a pus în fruntea pomelniculuĭ.

*

924. 2. În lăuntru:

Avram lăc[ătuș] A. R. F. *(cu litere latine).*

925. 3. Pe un mormînt:

O cititorule, dacă întrebĭ cine sănt eŭ, am fost biv Vel Logofăt Dimitrie Hrisoscoleŭ Buzăianu, ce acum odihnesc supt aĉastă piiatră, în biseric[a] nostră Gărlașĭ, cu neamul și părințiĭ mieĭ, așteptănd judecata cea maĭ de apoĭ. Am venit, 56 de anĭ am trăitu; am văzutu, am plecatu: nălucu *(sic)* toate me-aŭ părutu. Ci, de citește și înțelege, vino-țĭ în simțire, abate-te de la răŭ și fă bine, că măne veĭ fi asemenea ca și mine; îngropat la leat 1844, Aprilie.

II. Biserica Banuluĭ.

926. 1. De-asupra ușiĭ de intrare:

Sf[ă]ntă și dumnezeiască biserica aĉasta a căriia hram Bună Vestirea Născătoareĭ de Dumnezeŭ să prăznuește, neștiindu-se de cine a fost zidită înteĭ, și fărămăndu-se, dumneaeĭ Andriana, carea aŭ fost jupăneasă dumnealuĭ Șărban Cantacuzino Vel Vor[ni]c, după moartea dumnealuĭ, îndemnăndu-se din dumnezeiasca răvnă, aŭ zidit din temelie și aŭ înfrumusețat-o cu zugrăveală pe din lăuntru în zilel[e] răposatuluĭ Domn Io Costandin Voevod; după aceaia, din voia luĭ Dumnezeŭ căsătorindu-se după dumnealuĭ jupan Stamat[i], Marele-Postealnic, cu dumnealuĭ dinpreună, cu tămple, cu odăjdiĭ și cu alte odoară o aŭ înpodobitŭ, cu chiliĭ pen prejur o aŭ întemeiat-o, și cu alte dobitoace și veniturĭ o aŭ înzestratŭ, ajutorind-o și cu hrisov și cu mile domneștĭ, acum în zilel[e] prea-înnălțatuluĭ și prè-înțeleptuluĭ Domn Io Nicolae Alixandru Voevod, și aŭ închinat-o la sfinta mănastire ce să chiamă Dușca, unde să prăznuiaște bl[a]goveașteni, spre veaĉnica

pomenirea dumnealor și a părinților, fiind cursul anilor de la H[risto]s 1722 și de la Adam 7230.

Șerban, fiul luĭ Drăghicĭ Cantacuzino, a fost mult timp călăuzul politiceĭ văruluĭ săŭ Constantin-Vodă Brîncoveanu. El muri în August 1709 *(Ist. lit. rom. în sec. al XVIII-lea,* I, p. 358, nota 1). Andriana era a doua soție a luĭ Șerban, fiica «Fălcoianuluĭ» *(Gen. Cantacuzinilor,* p. 110).

2. Pe o *Evanghelie*: 927.

Ačastă sfăntă evanghelie iaste făcută de roaba luĭ Dumn[e]zeŭ Adriiana, jupăneasa luĭ Șărban Can[tacuzino] Vor[nicul]; 1716 [în cifre arabe].

III. Biserica Sfințiĭ Apostolĭ.

De-asupra ușiĭ de intrare: 928.

În numele pria-puterniculuĭ Dumnezeŭ, celuĭ în treĭ fețe slăvit, și intru cinstia maĭ marilor Voevoz Mihail și Gavriil, s'a zidit din temelie ačastă sfîntă beserică ceĭ veichi în vremea oblăduiri vremelnicește armii rusești și cu blagoslovenie preosfințituluĭ episcop al Buzăuluĭ ch[irio] chir Chesarie, la anul 1833, Maĭ întîĭ, și s'aŭ săvîrșit la acelașĭ an, Noenvrie în 8, prin rîvna și cheltuiala a toată orășănasca obște a bine-credincioșilor cristieanĭ.

Alte două șirurĭ adause sînt închise vederiĭ.

IV. Episcopia.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 929.

Ačastă sfîntă și d[u]mnezeiască beserică s'aŭ zidit din temelie de răposatul întru fericire Maftheiŭ Basarab V[oe]v[o]d, la l[ea]t 1649, după ce maĭ întîiŭ aŭ dărămat din temelie pre cea veche, făcută de strămoșiĭ săĭ, arsă și stricată de năvălirile varvaricești, începător acestuĭ Scaun fiind chir Serafim episc[op]. La l[ea]t 1740, fer.citul episc[op]

chir Methodie așăzîndu-să într'acest Scaun și găsindu-să stricată de cutremure și părăginită, de opște s'aŭ apucat maï întăiŭ de i-aŭ dărămat turlele, fiind slăbite, aŭ zidit altile, apoï aŭ înpodobit-o, atît pă din lăuntru, cât și pă din afară. Iar la lt. 1832, iubitorul de D[u]mnezeŭ episc[o]p chir Chesarie, văzîndu-ĭ iarăș toate turlile slăbite de cutremure și despodobită de toată frumusețea ce s'ar fi cuvenit să aibă o acest fel de sf[ă]ntă episcopie, încă și prădată de toate lucrurile sale cele mișcătoare, din vremea răzvrătiriĭ din l. 1821, s'aŭ apucat cu rāvnă și grea cheltuială d'aŭ dărămat întăiŭ turlile, pre ceï doï stălpï din beserică și pre toate ferestrile, de-aŭ făcut cu meșteșug arhitectoresc, apoï, destencuindu-să, atît în lăuntru, cât și pă din afară, aŭ înpodobit-o în lăuntru cu iscusită zugrăveală, cu tîmplă și cu alte săpătorĭ poleite, iar p'afară cu foarte frumoasă arhitectură, asemenea înfrumusețîndu-să tot atuncea și clopotnița, și așa cu multă dragoste și libov aŭ înnoit toate pînă la cel maĭ mic lucru, spre veŏnica sa pomenire, și s'aŭ isprăvit tot lucrul acesta în zilile Domnuluĭ Alexandru Dimitrie Ghica Vv., la l[ea]t 1834, Deche[m]v[rie] 30, și s'aŭ sfințit cu multă țărimonie bisericească.

930. 2. Pe o piatră de mormînt, numele Maria Horbațchi, născută Hrisoscoleŭ (născută în 1818, căsătorită cu colonelul Anton Horbațchi la 5 Maiŭ 18?5, moartă la 5 Iunie 1849).

Pentru Hrisoscoleiĭ din Buzăŭ, v. maĭ sus, no. 925. Iar, pentru Horbațchi, tabla la *Corespondența luĭ Știrbeĭ-Vodă.* Pentru Hrisoscoleiĭ din Bucureștĭ, p. 298 (Sf. Ilie din Gorganĭ).

3. Pe o piatră de mormînt, afară, pomenirea Păhărniceseĭ Elenca Hrisoscoleŭ, moartă la 1855, în vrîstă de 56 de anĭ.

931. 4. Pe alta:

Mă întrebĭ, o cetitorule, cine sînt eŭ: Sînt maica episcopuluĭ de Buzăŭ Chesarie; zac supt această rece piatră, așteptînd judecata cea maĭ de apoĭ. O vaĭ, vaĭ! 73 anĭ

amŭ trăit: am venit, am văzut; am plecat; nălucă toate mi s'aŭ părut. Și tu dar citește și înțelege ceia ce citeștĭ; vino-ț în simțire și, abătîndu-te de la răŭ, fă binele, căŏ și tu mîine saŭ poimîine veĭ fi aseminea ca și mine; 1839, Aprilie 1.

Această inscripție a servit de model celeĭ de la no. 883.

5. Pe un mic monument: 932.

Oprește-țĭ, trecătorule, pasul în respect lîngă paŏnicul lăcaș al colosaliĭ umbre; sacru e mormîntul; aicĭ ierarhul Chesarie trupul îșĭ odihnește de multele în puțin timp jărtfirĭ spre gloria Domnuluĭ, patrii și eterniĭ sale memoriĭ; născ[ut] 1784, episc[op] 1825, răpos[at] 1846, Noemv[rie] 30.

Episcopul Gherasim Rătescu de Buzăŭ se retrase la mănăstire în 1824 încă. În April 1826 fu ales Chesarie, pănă atuncĭ vătav al Mitropolieĭ. V. Hurmuzaki, X, p. 348, no. cccxiii. Pentru planul de a se face alt monument, v. lucrarea mea *Viața și Domnia luĭ Barbu Dimitrie Știrbeĭ*, II, p. 99.

6. Maĭ departe: 933.

Aicĭ repausă remășițele mortale ale prè-sănțituluĭ episcop Buzeŭ Dionisie Romano, care în viață a fost zelos luptător pentru desvoltarea intelectuală a junimeĭ pe basele religieĭ ortodoxe, fost profesore la Buzeŭ de la 1832 pînă la 1842, când a fost chiemat director și profesor la seminarul Bucurescĭ, unde a stat pîna la 1848. D'aci pînă la încetarea din viață a fost egumen la Sadova, starețŭ monastireĭ Nemțu, episcop la Hușĭ, în fine la Buzeŭ, unde și muri, esprimând următoarea rugăciunea: «Dómne, nu pedepsi România pentru păcatele fiilor eĭ». Născut în Transilvania la 1806, repausat pe Scaunul episcopal Buzeu la 1873.

În memoriul mieŭ al doilea despre «Viața și Domnia luĭ Barbu Știrbeĭ», în «An. Ac. Romîne» pe 1905 se daŭ știrĭ asupra activitățiĭ de scriitor al luĭ Dionisie Romanò. Biblioteca luĭ se află acum la Academia Romînă.

934. 7. Tot acolo:

În memoria episcopuluĭ Filoteiŭ, ce a servit sf. episcopiĭ Buzeu 35 annĭ, ca arhidiacon, econom și episcop; reposat la 16 August 1860, s'a rădicat acest monument din fond public, prin episcopul Buzeuluĭ Dionisie, spre pomenire eternă; 1871.

Pentru alegerea luĭ Filoteiŭ ca episcop, *Corespondența luĭ Știrbeĭ-Vodă*, Vol. I.

V. Biserica Negustorĭ.

935. De-asupra ușiĭ de intrare:

Biserică, casă a celuĭ Prea-Înnalt, 201 anĭ am priimit în sinul [mieŭ] rugăciunile și plîngerile și făgăduințele fiilor meĭ. Cîțĭ [= căcı] mă zidise evlaviosul mieŭ fiŭ Badea Obredi în zilele prințuluĭ Mateiŭ Basarab: curgerea timpuluĭ aducîndu-mă [în dărăpănare, am fost înnoită prin ostenelile] iubituluĭ meŭ fiiŭ, răposatul în fericire Medelnicerul Nicolae Caloian: a jertfi[t] 32.000 piastri pentru [zidire. Anul 1850].

VIII.

ORAȘUL PLOIEȘTĬ.

I. Biserica Domnească.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 936.

† Cu vrearea Tatuluĭ și cu ajutoriu Fiiuluĭ și cu îndemnarea D[u]huluĭ Sf[ă]ntu iaste zidită ačastă sf[ă]ntă și dumnezeiască bisearică den temelie de Io Mateiŭ Basarab-Vodă, iară acuma cu îndemnarea D[u]huluĭ Sf[ă]nt s'a îndemnatu de o 'ŭ zugrăvitŭ precum să veade înnuntru și pă dinnafar[ă] de robul luĭ Dumnezeŭ jupan Avraam Brașoveanu i panița ego Ilinca, întru hramul sfinților Apostolĭ Petru i Pavel, în zilele prè-luminatuluĭ Domnuluĭ nostru Io Mihaiŭ Racoviță Voivod i Mitropolit Neofit; Iun. 3, 7250 [1742].

2. Pomelnicul cuprinde aceste nume: Alexandru Voevod (Ghica? Ipsilanti?), Avram, Vilara, Ioan.

3. Clopotul e de la Samoil ieroshimonahul.

4. Pe o cruce: 937.

S'aŭ făcut ačastă sfăntă cruce la biserica domniasca cu hramul Sf. Apostol[i], în orașul Ploeștĭ, 1835, Iulie 10 z[i]le: ju[pan] Hriste; în zilile domnelor fiind titor biserič[i] B[o]gorodița.

5. Pe o icoană din dreapta: 938.

Διὰ συνδρομῆς τοῦ τιμιωτάτου κυρίου Μιχαήλ, ἐξόδω δὲ εὐσεδῶν τινων χριστιανῶν, ὧν τὰ ὀνόματα καταγράψῃ Κυριος ἐν βίβλῳ ζοῆς, ἐν τῷ αωιδ', Μαίῳ κε'. Παπὰ Νικολάου τοῦ 'Α... *[rupt]*.

Adecă:

Cu ajutorul prea-cinstituluĭ dumisale Mihail, și cu cheltuiala unor cucernicĭ creștinĭ, ale căror nume se vor scrie în cartea viețiĭ; în anul 1813, Maiŭ 22. Popa Nicolae....

II. Sf. Nicolae cel Vechiŭ.

939. 1. De-asupra ușiĭ de intrare:

Cu vrearea Tatăluĭ și cu ajutorul Fiiuluĭ și prin săvîrșirea Sf. Duh s'aŭ zidit din temelie aciastă sf. biserică ce să prăznuește s. ierarh Nicolae și sf. m[ucenic] Teodor Tiron, în zilile prea-înnălțatuluĭ nostru Domnŭ Barbu Dimitrie Știrbeĭ Voevod, țiind cîrma bisericiĭ preasfinȚitu Mitropolit Nifon, cu cheltuiala dumnealor Gheorghie Crivețeanu, Dimitrie Radovič, Theodant ieromonahu, protosinghel, Anghel Hristea, Vasilie Hristea, Gheorghie ereĭ, Neagu sin Radu și a maĭ multor pravoslavnič hristiianĭ, la anu 1852, Aprilie 24.

2. În altarul ruineĭ vechiĭ bisericĭ, pomelnic pe piatră, din veacul al XVIII-lea, cu numele «Datcul..., pr. Mihaiŭ, Despina, Gheorghi, Nicolae».

III. Biserica Sf. Dumitru.

940. De-asupra ușiĭ de intrare:

Cu vrerea Tatăluĭ și cu ajutorul Fiiu[luĭ] și săvîrșirea Sfîntuluĭ Duh s'aŭ zidit din temelie aĉastă sfîntă biserică ce să prăznuiește sf. marele mucenic Dimitrie și sf. mucenic Mina, în zilele prea-înnălțatuluĭ nostru Domn Barbu Dimitrie Știrbeĭ VV., țiind cîrma biserici preaosfințituluĭ *(sic)* Mitropolit Nifon, cu ajutoru mahalagiilor, cu stăruirea dumnealor Dumitru Anghelesc[u], Dancu Postelnicu, Gheorghe Croitoru; leat 1856, Iulie 14. Vasile Tabacu.

IV. Biserica Buna Vestire.

1. De-asupra ușiĭ de intrare: 941.

Aĉastă sfîntă și dumnezeiască biserică ce să prăznuește hramul Buneĭ Vestir[ĭ] de a doară prefăcîndu-să, s'aŭ rădicatŭ din temelie cu osîrdia robilor luĭ D[u]m[ne]z[eŭ] și ctitorĭ acestuĭ sfînt lăcaș Theodor Zaplan, Mihail Șărban, Lucsandra, cu cea într' începere de cheltuiala d. răposatuluĭ Hagì Neculae Cazac; și s'aŭ săvîrșit în leatu[l] 1833, Octo[m]vrie 24, în zilele înnălțatulu[ĭ] Domn[u] Al[e]c[sandru] D[imitrie] Gh[ica]. Anton p[reot]. Preutu Mateĭ Trifonov.

2. Pe ușă, anul: 1836.

V. Biserica Sf. Voivozĭ.

1. In dosul ușiĭ de intrare, văpsit: 942.

Leat 1835, Octonvrii 25, [cu ajutorul] luĭ Dumnezeŭ aŭ luat sfîrșit [aĉastă] sfântă biserică de zugrăvit, de noĭ, Theohari și Chiriță, zugravĭ.

2. Pe ușă: 943.

† 1827, Maĭ 1 M[e]șt[e]r[ul] Radu.

VI. Biserica Sf. Pantelimon.

1. Inscripția nouă, de-asupra ușiĭ de intrare, spune că «s'aŭ zidit din temelie în locu celi vechĭ în zilile prea-sf[in]țituluĭ Mitropolituluĭ Nifon și Domnitor Alecsandru Ioan Cuzea», cu ajutorul luĭ Dobre Podeanu, Hagi Ioan Pitiș și soția, Maria «închinata», Gheorghe Ion Banu, Nicolae Hristiadis Țervelopu, Andreĭ Antonescu, Stanciu Sima, Niță Dinu, cu «îndemnarea tutulor mahalagiilor»; 20 Mart 1860.

944. 2. Pe vechea piatră de de-asupra ușiĭ de intrare, acum prinsă în zid, pe d'innăuntru:

[Acĕastă] sfă[n]tă și d[u]mnezeiască bisiarică s'aŭ zidită din [temel]ie în zile[le] aciastia, unde să prăznuiaște hramu S[fin]t[iĭ] [Tro]iț și întru lauda s[făn]tuluĭ mucenicŭ Panteleimonŭ, inŭ Domnia Măriiĭ Sale Io Alicsandru Nicolae Suțu Voivod, și prin blagosloveniia Pr[eaosfinț]ieĭ Sale părinteluĭ Mitropolituluĭ [chirio] chir Nectarie, și cu silința și osteniala [celo]r maĭ jos pomeniți titorĭ: Postialnicu..., e Brutaru, Dinu Brutaru, Nicolae Păscaru, ...e Armianu, Mihalache Ionŭ, Sima Hărstu... [I]oniț[ă], [I]on, Dumitrache, Mateĭ, Scarlatŭ, I..., Radu, ...mna Hagica, Ghiorghi, Anghelŭ, Din... aru, Stanŭ Voicilă, Serd[arul] Iordache, Nicola..., ...meru Cruciaru, Milu Petraru; lt. 1819.

3. Pomelnicul luĭ «chir Bănică Brașoveanu», pe un *Liturghieriŭ* din 1780.

TABLA CUPRINSULUĬ.

TABLA CUPRINSULUĬ

Oraşul Bucureştĭ.

ADAUSE.

VII.

Oraşul Buzăŭ.

VIII.

Oraşul Ploieştĭ.

Preţul Leĭ 2.—.